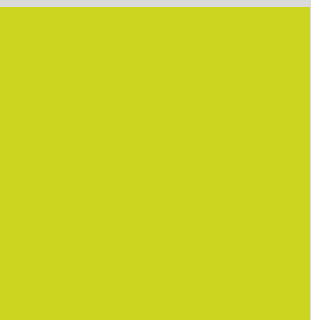

კითხვები,
რომლებსაც სშირად
სვამენ იძულებით
გადაადგილებული პირები
(ღევნილები)

კითხვები,

რომლებსაც ხშირად სვამენ იძულებით
გადაადგილებული პირები (ღევნილები)

ISBN 978-9941-0-3223-3

წინამდებარე გამოცემა მომზადდა პროექტის „ქალები თანასწორობის, მშვიდობისა და განვითარებისათვის“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს გაეროს ქალთა ორგანიზაცია (UN Women) ნორვეგიის მთავრობის მხარდაჭერით და საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროსთან თანამშრომლობით. პროექტის პარტნიორი ორგანიზაციებია ფონდი „ტასო“ და ქალთა საინფორმაციო ცენტრი.

სარჩევი

წინასიტყვაობა

I. სამართლებრივი დაცვა.....	5
II. განსახლება, კერძო საკუთრება	19
III. სოციალური დაცვა	25
IV. ჯანდაცვა.....	34
V. განათლება.....	37

დანართები

დანართი 1. სახელმწიფო სტრუქტურების საკონტაქტო ინფორმაცია.....	41
დანართი 2. დევნილთა პროფესიულ გადამზადებასა და ეკონომიკურ გაძლიერებაზე მომუშავე საერთაშორისო და ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციები	44
დანართი 3. დევნილებისათვის იურიდიული დახმარება და კონსულტაცია.....	45
დანართი 4. იურიდიული დახმარება და კონსულტაცია ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთათვის	46
დანართი 5. პროფესიული სასწავლებლები და უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების სახელობო-საგანმანათლებლო პროგრამები	46
დანართი 6. ინკლუზიური განათლების პროგრამაში მონაწილე საჯარო სკოლები თბილისსა და რეგიონებში	60

წინასიტყვაობა

წინამდებარე ბროშურა მომზადებულია პროექტის „ქალები თანასწორობის, მშვიდობისა და განვითარებისათვის“ ფარგლებში. სამწლიან პროექტს ახორციელებს გაეროს ქალთა ორგანიზაცია (UN Women) საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროსთან თანამშრომლობით. პროექტის ადგილობრივი პარტნიორი ორგანიზაციებია ქალთა საინფორმაციო ცენტრი და ფონდი „ტასო“. 2009 წლიდან პროექტი ხორციელდება ნორვეგიის მთავრობის მხარდაჭერით.

პუბლიკაციის მიზანია იძულებით გადაადგილებული პირების (დევნილების) საინფორმაციო უზრუნველყოფა მათთვის განკუთვნილი საკანონმდებლო და ადმინისტრაციული პროცედურების, პროგრამების, საგანმანათლებლო შესაძლებლობებისა და სოციალური დახმარებების შესახებ. დღეს თანამედროვე ტექნოლოგიების სამყაროში, როდესაც ინფორმაცია ვრცელდება არა მხოლოდ ბეჭდვითი, არამედ ელექტრონული გზითაც, ადამიანები თითქოს არ უნდა განიცდიდნენ ინფორმაციის სიმცირეს, მაგრამ არაინფორმირებულობა ისევ ერთ-ერთ მნიშვნელოვან პრობლემად რჩება, განსაკუთრებით კი რეგიონებსა და მიუვალ სოფლებში. დევნილი მოსახლეობისათვის ჯერ კიდევ ერთ-ერთ მნიშვნელოვან პრობლემად რჩება ინფორმაციაზე ხელმიუწვდომლობა, რამაც შესაძლოა მნიშვნელოვნად განაპირობოს მათი სოციალური თუ ეკონომიური მდგომარეობა. ინფორმაციის მოპოვება უაღრესად მნიშვნელოვანია თანამედროვე მოქალაქისათვის, ვინაიდან ინფორმაცია არის ის ინსტრუმენტი, რაც ეხმარება ადამიანის კეთილდღეობასა და განვითარებას.

უკანასკნელი ორი ათეული წლის განმავლობაში ქვეყანაში განვითარებულმა მოვლენებმა, შექმნილმა კონფლიქტურმა სიტუაციებმა და ომმა იმოქმედა საქართველოში მცხოვრებ ყველა მოქალაქეზე. ამ კონფლიქტების შედეგად კი განსაკუთრებით დაზარალდა იძულებით გადაადგილებული (დევნილი) მოსახლეობა. დევნილებს ხშირად ებადებათ კითხვები ისეთ თემებთან დაკავშირებით, როგორებიცაა უფლებრივი საკითხები, განსახლება, ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური ზრუნვა, განათლება, დასაქმება.

პროექტი „ქალები თანასწორობის, მშვიდობისა და განვითარებისათვის“ ხორციელდება ხუთ სამიზნე რეგიონში: თბილისში, ქვემო ქართლში, შიდა ქართლში, იმერეთსა და სამეგრელოში. პროექტის ფარგლებში პერიოდულად ტარდება შეხვედრები ერთი ფანჯრის პრინციპით, ადგილობრივ თვითმმართველობის ორგანოებსა და დევნილ მოსახლეობას შორის. შეხვედრების მიზანია დევნილი და კონფლიქტის შედეგად დაზარალებული ქალების და მათი ოჯახის წევრების პრობლემების ადგილზე გადაჭრა. მნიშვნელოვანია, რომ შეხვედრებში მონაწილეობენ იმ უწყებების წარმომადგენლები, რომელთაც უშუალოდ ეხებათ დევნილთა საკითხები.

წინამდებარე გამოცემა ამ შეხვედრებზე დაგროვილ და გამოკვეთილ პრობლემებზე დაყრდნობით მომზადდა. ბროშურის სახით მომზადდა ის ინფორმაცია, რომელიც უდავოდ გამოადგება ყველა დაინტერესებულ პირს (დევნილს) მისთვის საჭირო კითხვაზე პასუხის მოსაძიებლად. გამოცემა შეიცავს სამთავრობო და საერთაშორისო ორგანიზაციების შესახებ პრაქტიკულ ინფორმაციას, რაც საშუალებას მისცემს დაინტერესებულ პირს, მარტივად დაუკავშირდეს შესაბამის სამსახურებს მისთვის სასურველი ინფორმაციის მისაღებად.

სამართლებრივი დაცვა

1. როგორ ხდება დევნილის სტატუსის მინიჭება?

დევნილის¹ სტატუსის მინიჭების თაობაზე შესაბამისი საქმის წარმოება იწყება, როდესაც პირი დევნილად ცნობისა და დევნილის სტატუსის მინიჭების თაობაზე წერილობითი განცხადებით პირადად მიმართავს სამინისტროს ან მის ტერიტორიულ ორგანოს. განცხადება უნდა შეიცავდეს:

- სამინისტროს ან სამინისტროს იმ ტერიტორიული ორგანოს დასახელებას, რომელსაც მიმართავს განმცხადებელი;
- განმცხადებლის ვინაობას და დროებითი საცხოვრებელი ადგილის მისამართს;
- მოთხოვნას დევნილად ცნობისა და დევნილის სტატუსის მინიჭების შესახებ;
- განცხადების წარდგენის თარიღსა და განმცხადებლის ხელმოწერას;
- განცხადებაზე დართული საბუთების (დოკუმენტების) ნუსხას, მათი არსებობის შემთხვევაში;
- განცხადებაში უნდა იყოს მითითებული, რომ პირი არის საქართველოს მოქალაქე ან საქართველოში მუდმივად მცხოვრები მოქალაქეობის არმქონე პირი, ასევე – გარემოებები, რომელთა გამოც იგი იძულებული გახდა დაეტოვებინა თავისი მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი.

განცხადებას თან უნდა ერთვოდეს:

- პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის ქსეროასლი;
- დევნილის შეხედულებისამებრ საჭირო ის საბუთები და მტკიცებულებები (მათი არსებობის შემთხვევაში), რომლებიც ადასტურებს საფუძვლიან ვარაუდს იმისა, რომ პირის მოთხოვნა დევნილად ცნობისა და დევნილის სტატუსის მინიჭების შესახებ შესაბამეა „იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველ მუხლში მოცემულ გარემოებებს.

¹ განმარტებები – დევნილი და იძულებით გადაადგილებული პირი – ტექსტში სინონიმებად გამოიყენება.

დევნის მონობის მიღების უფლება აქვს უშუალოდ დევნის სტატუსის მქონე პირს, ხოლო არასრულწლოვანი, ქმედუუნარო² ან შეზღუდულ ქმედუუნარიანი პირის³ შემთხვევაში – მის კანონიერ წარმომადგენელს.

„იძულებით გადადილებულ პირთა – დევილთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მიხედვით (მუხლი 1.), იძულებით გადაადგილებულ პირად – დევილად – ჩითვლება საქართველოს მოქალაქე ან საქართველოში მუდმივად მცხოვრები მოქალაქეობის არმქონე პირი, რომელიც:

- იძულებული გახდა დაეტოვებინა თავისი მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი და გადაადგილებულიყო საქართველოს ტერიტორიის ფარგლებში იმ მიზეზით, რომ საფრთხე შეექმნა მის ან მასთან მცხოვრები ოჯახის წევრის სიცოცხლეს, ჯანმრთელობას ან თავისუფლებას უცხო ქვეყნის აგრესიის, შიდა კონფლიქტის ან ადამიანის უფლებების მასობრივი დარღვევის გამო ან ამ კანონის მე-2 მუხლის მე-11 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში.

დევილს, დაოჯახების შემთხვევაში, უნარჩუნდება დევილის სტატუსი. თუ ორივე ან ერთ-ერთი მშობელი არის დევილი, ბავშვს შეიძლება მიენიჭოს დევილის სტატუსი მშობლების თანხმობის საფუძველზე.

იძულებით გადაადგილებული პირი – დევილი – არის საქართველოს მოქალაქე ან საქართველოს ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრები მოქალაქეობის არმქონე პირი, რომელიც ისევე სარგებლობს საქართველოში საქართველოს კონსტიტუციითა და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ყველა სხვა უფლებებითა და თავისუფლებებით, როგორც საქართველოს ნებისმიერი მოქალაქე.

2. როგორ ხდება დევილის სტატუსის მინიჭება მცირეწლოვანი ბავშვისთვის?

ბავშვის დევილად ცნობისა და დევილის სტატუსის მინიჭების შესახებ განცხადებით საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს ან მის ტერიტორიულ ორგანოს მიმართავს ბავშვის მშობელი (მშობლები). ამ შემთხვევაში, განცხადებასთან ერთად სამინისტროს ან მის ტერიტორიულ ორგანოში წარდგენილი უნდა იქნეს ბავშვის დაბადების მონობა, მშობლის (მშობლების) დევილის მონობა და მშობლების თანხმობა ბავშვისათვის დევილის სტატუსის მინიჭებაზე. იმ შემთხვევაში, თუ მშობელი (მშობლები) არის დევილის სტატუსის მაძიებელი პირი და განცხადებაში ითხოვს ბავშვისათვის დევილის სტატუსის მინიჭებას, როგორც მშობლის (მშობლების), ისე ბავშვის დევილის სტატუსის მინიჭების საკითხი ნყდება ერთობლივად.

3. შეუწყდება თუ არა დევილის სტატუსი პირს, რომელმაც სხვა ქვეყნის მოქალაქეობა დევილობის პერიოდში მიიღო?

² ქმედუუნაროდ მიიჩნევა პირი, რომელიც ქუასუსტობის ან სულით ავადმყოფობის გამო სასამართლოს მიერ ასეთად იქნება აღიარებული. ამ პირის უფლებას ახორციელებს მისი კანონიერი წარმომადგენელი. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი, მე-12 მუხლი, მე-5 პუნქტი, 1997.

³ შეზღუდული ქმედუუნარიანობის მქონედ ითვლება ასევე სრულწლოვანი, რომელსაც სასამართლომ დაუნესა მზრუნველობა. შეზღუდული ქმედუუნარიანობის მქონე პირი თავის ქმედუუნარიანობაში უთანაბრდება არასრულწლოვანს. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი, მე-14 მუხლი, მე-2 პუნქტი, 1997.

„იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა შესახებ“ კანონის მე-6 მუხლის მე-3 პუნქტის გ) ქვეპუნქტის შესაბამისად, დევნილის სტატუსის შეწყვეტის საფუძველია სხვა ქვეყნის მოქალაქეობის მიღება, ანუ თუ იძულებით გადაადგილებული პირი დევნილობის პერიოდში მიიღებს სხვა ქვეყნის მოქალაქეობას, მას შეუწყდება დევნილის სტატუსი.

4. რა პროცედურებია საჭირო აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ცხინვალის რეგიონის ტერიტორიებზე (ოკუპირებულ ტერიტორიაზე⁴) დაბადებული ბავშვისათვის დაბადების მონმობის ასაღებად და დევნილად დასარეგისტრირებლად?

დაბადების რეგისტრაციისთვის განმცხადებელმა უნდა მიმართოს საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს – სამოქალაქო რეგისტრის სააგენტოს ტერიტორიულ სამსახურს და წარადგინოს შემდეგი საბუთები:

ა) რეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფი მშობლების ერთობლივი განცხადების შემთხვევაში:

- ქორწინების რეგისტრაციის მონმობა;
- მშობლების პირადობის დამადასტურებელი საბუთი (მოქალაქის პირადობის მონმობა ან პასპორტი);
- სამედიცინო დაწესებულების მიერ გაცემული საბუთი ბავშვის დაბადების თაობაზე ან გადაწყვეტილება დაბადების იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ფაქტის დადგენის შესახებ;
- „ოკუპირებული ტერიტორიების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, ოკუპირებულ ტერიტორიაზე ბავშვის დაბადების შესახებ სამედიცინო დაწესებულების მიერ გაცემულ ცნობებს არა აქვს იურიდიული ძალა და იგი ვერ იქნება მიღებული დაბადების რეგისტრაციისას. ისეთ შემთხვევაში კი, როდესაც შეუძლებელია იურიდიული ძალის მქონე სამედიცინო ცნობის წარმოდგენა, შესაძლებელია დადგინდეს დაბადების იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ფაქტი, „სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

ბ) რეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფი მშობლების შემთხვევაში ერთ-ერთი მშობლის განცხადებით მიმართვის შემთხვევაში:

- ქორწინების რეგისტრაციის მონმობა;
- განმცხადებელი მშობლის პირადობის დამადასტურებელი საბუთი (მოქალაქის პირადობის მონმობა ან პასპორტი);

⁴ „ოკუპირებული ტერიტორიების შესახებ“ საქართველოს კანონის მუხლი 2. ოკუპირებული ტერიტორიები და საზღვაო ზონები ამ კანონის მიზნებისათვის ოკუპირებული ტერიტორიები და საზღვაო ზონებია (შემდგომ — ოკუპირებული ტერიტორიები);

ა) აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიები;
ბ) ცხინვალის რეგიონი (ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიები);
გ) შავ ზღვაზე: რუსეთის ფედერაციასთან საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის მდინარე ფსოუდან სამხრეთით მდინარე ენგურის შავ ზღვასთან ჩადინების ადმინისტრაციული საზღვრის გასწვრივ მიმდებარე საზღვაო აკვატორიაში შემავალი საქართველოს შიდა წყლები და ტერიტორიული ზღვა, მათი ფსკერი და ნიალი, რომლებზედაც საქართველო ახორციელებს სუვერენიტეტს, აგრეთვე საზღვაო ზონები: მიმდებარე ზონა, განსაკუთრებული ეკონომიკური ზონა და კონტინენტური შელფი, სადაც საქართველო თავისი კანონმდებლობისა და საერთაშორისო სამართლის ნორმების, კერძოდ, „საზღვაო სამართლის შესახებ“ გაეროს 1982 წლის კონვენციის შესაბამისად, მიმდებარე ზონაში სარგებლობს ფისკალური, სანიტარული, საშიშვარაციო და საბაჟო უფლებებით, ხოლო განსაკუთრებულ ეკონომიკურ ზონაში და კონტინენტურ შელფზე — სუვერენული უფლებებითა და იურისდიქციით;
დ) ამ მუხლის „ა“, „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ტერიტორიების ზემოთ არსებული საპაეო სივრცე.

- სამედიცინო დაწესებულების მიერ გაცემული საბუთი ბავშვის დაბადების თაობაზე ან გადანყვეტილება დაბადების იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ფაქტის დადგენის შესახებ.

გ) რეგისტრირებულ ქორწინებაში არმყოფი მშობლების შემთხვევაში:

- მშობლების პირადობის დამადასტურებელი საბუთი (მოქალაქის პირადობის მოწმობა ან პასპორტი);
- სამედიცინო დაწესებულების მიერ გაცემული საბუთი ბავშვის დაბადების თაობაზე ან გადანყვეტილება დაბადების იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ფაქტის დადგენის შესახებ.

დ) დაუქორწინებელი დედის შემთხვევაში:

- დედის პირადობის დამადასტურებელი საბუთი (მოქალაქის პირადობის მოწმობა ან პასპორტი);
- სამედიცინო დაწესებულების მიერ გაცემული საბუთი ბავშვის დაბადების თაობაზე ან გადანყვეტილება დაბადების იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ფაქტის დადგენის შესახებ.

აღსანიშნავია, რომ ბავშვის დაბადების მოწმობის აღებამდე ვერ მოხდება ბავშვის დევნილად დარეგისტრირება. ბავშვის დევნილად ცნობისა და დევნილის სტატუსის მინიჭების შესახებ განცხადებით სამინისტროს ან მის ტერიტორიულ ორგანოს მიმართავს ბავშვის მშობელი (მშობლები). ამ შემთხვევაში, განცხადებასთან ერთად წარდგენილი უნდა იყოს ბავშვის დაბადების მოწმობა, მშობლის (მშობლების) დევნილის მოწმობა და მშობლების თანხმობა ბავშვისათვის დევნილის სტატუსის მინიჭებაზე.

5. რა პროცედურებია საჭირო სტატუსის აღსადგენად, თუ პირმა ვერ გაიარა რეგისტრაცია სამინისტროს მიერ დადგენილ ვადებში?

თუ დევნილი სამინისტროს მიერ დადგენილ ვადაში არ გაივლის რეგისტრაციას, მას უჩერდება დევნილის სტატუსი. „იძულებით გადაადგილებულ პირთა დევნილად ცნობის, დევნილის სტატუსის მინიჭების და დევნილთა რეგისტრაციის წესის იძულებით გადაადგილებული პირის – დევნილის მოწმობის ფორმის, მოწმობის შესახებ დებულებისა და ანკეტის ფორმის დამტკიცების თაობაზე“ 2007 წლის 1 ნოემბერის N 124 ბრძანების მე-4 მუხლის 27-ე პუნქტის შესაბამისად, დევნილს, რომელიც დადგენილ ვადებში ვერ გაივლის რეგისტრაციას, შეუძლია რეგისტრაციის გასავლელად განცხადებით მიმართოს სამინისტროს.

6. ვის უნდა მიმართოს იძულებით გადაადგილებულმა პირმა პირადობის ან დევნილის დამადასტურებელ დოკუმენტებში ცვლილებების შეტანის საჭიროებისას?

პირადობის მოწმობის დამადასტურებელ დოკუმენტებში ცვლილებების შეტანის საჭიროებისას დევნილმა უნდა მიმართოს საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ტერიტორიულ სამსახურს;

დევენილის მონმობაში ცვლილებების შეტანის საჭიროებებისას კი მან უნდა მიმართოს საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს ან მის ტერიტორიულ ორგანოს.

7. ვის უნდა მიმართოს იძულებით გადაადგილებულმა პირმა, თუკი არ ფლობს პირადობის დამდგენ დოკუმენტებს?

სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ტერიტორიული სამსახური პირადობის (ბინადრობის) მონმობას გასცემს დოკუმენტების წარდგენიდან 10 სამუშაო დღის ვადაში, ხოლო საქართველოს საზღვრებს გარეთ საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობა ან საკონსულო დაწესებულება პირადობის მონმობას გასცემს 1 თვის ვადაში.

პირადობის მონმობის მისაღებად პირი ვალდებულია წარადგინოს დაბადების მონმობა ან პირადობის დამადასტურებელი სხვა დოკუმენტი, ფოტოსურათი, ხოლო თუ წარდგენილი დოკუმენტი არ ადასტურებს, რომ პირი საქართველოს მოქალაქეა — საქართველოს მოქალაქეობის დადგენისათვის საჭირო საბუთი. საქართველოს მოქალაქეობის დადგენისათვის საჭირო საბუთი შეიძლება იყოს: საქართველოში არანაკლებ ხუთი წლით მუდმივად ცხოვრების დამადასტურებელი დოკუმენტი (პასპორტის, სამხედრო ბილეთის, შრომის ნიგნაკის ასლი ან ცნობა სამუშაო ადგილიდან ანდა აღნიშნული იურიდიული ფაქტის დამადასტურებელი სხვა დოკუმენტი).

პირადობის მონმობის მისაღებად ამ კანონით გათვალისწინებული დოკუმენტების წარდგენა სავალდებულო არ არის, თუ სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ელექტრონულ მონაცემთა ბაზა შეიცავს შესაბამის დოკუმენტში არსებულ ინფორმაციას.

იძულებით გადაადგილებული არასრულწლოვანი პირი და იძულებით გადაადგილებული პირის შვილი (გარდა იმ პირისა, რომელმაც იძულებით გადაადგილებამდე მიაღწია სრულწლოვნების ასაკს), რომლებიც საქართველოში რეგისტრირებული არ არიან, შეიძლება გატარდნენ რეგისტრაციაში ერთ-ერთი მშობლის ან სხვა კანონიერი წარმომადგენლის მუდმივი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. ამ შემთხვევაში, საქართველოს მოქალაქე რეგისტრაციაში გატარებისა და პირადობის მონმობის მისაღებად მიმართავს შესაბამის ტერიტორიულ სამსახურს, ავსებს განცხადება-ანკეტას (ფორმა №1გ) და მასთან ერთად წარადგენს:

- ა) დაბადების მონმობას (დედანი);
- ბ) სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ტერიტორიულ სამსახურში არსებულ ფოტოჯიხურში გადაღებულ 2 ფერად ფოტოსურათს (3,5X4,5სმ);
- გ) დევენილის მონმობას (დევენილად ცნობილი პირის შემთხვევაში);
- დ) ერთ-ერთი მშობლის (მეურვის, მზრუნველის) პირადობის მონმობას.

საქართველოს მოქალაქე რეგისტრაციისა და პირადობის მონმობის მისაღებად მიმართავს სააგენტოს ტერიტორიულ სამსახურს, თავისი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ავსებს შესაბამის განცხადება-ანკეტას (ფორმა №1გ) და ამასთან ერთად წარადგენს:

- ა) დაბადების მონმობას (დედანი), ხოლო თუ პირის დაბადების ფაქტი რეგისტრირებუ-

ღია საქართველოს ტერიტორიის ფარგლებს გარეთ – დაბადების მონმობას ან შესაბამისი ქვეყნის უფლებამოსილი დაწესებულების მიერ გაცემულ დოკუმენტს, რომელიც ადასტურებს პირის ვინაობას, მისი დაბადების ფაქტს და მშობლების ვინაობას;

ბ) სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ტერიტორიულ სამსახურში არსებულ ფოტოფიზიკურში გადაღებულ 2 ფერად ფოტოსურათს (3,5X4,5სმ);

გ) საცხოვრისის საკუთრების დამადასტურებელ დოკუმენტს ან საცხოვრისის მესაკუთრის თანხმობას, რაც ნიშნავს საცხოვრისის მესაკუთრის ან სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საცხოვრისის დამქირავებლის წერილობით თანხმობას, შესაბამისად, საკუთრების ან ქირავნობის დამადასტურებელი დოკუმენტის წარდგენის ან სანოტარო წესით დამონშების გარეშე;

დ) თუ წარმოდგენილი დოკუმენტები არ ადასტურებს, რომ პირი საქართველოს მოქალაქეა, ამ პირმა აგრეთვე უნდა წარმოადგინოს საქართველოს მოქალაქეობის დამადასტურებელი საბუთი ან საქართველოს ტერიტორიაზე კანონით დადგენილი ვადის განმავლობაში ცხოვრების დამადასტურებელი საბუთი. საქართველოს მოქალაქეობის დადგენისათვის საჭირო საბუთი შეიძლება იყოს ნებისმიერი სახის დოკუმენტი ან საბუთი, რომელიც გააიოლებს პირის მოქალაქეობის დადგენას. ეს შეიძლება იყოს: საბჭოთა კავშირის მოქალაქის პასპორტი ან პირის პირადობის დამადასტურებელი სხვა რაიმე დოკუმენტი, სამხედრო ბილეთი, შრომის წიგნაკი, საბინაო წიგნის ჩანაწერი, რაიმე სახელმწიფო დაწესებულების გადაწყვეტილება, სადაც ეს პირი მოიხსენიება და ა.შ. კონკრეტული ჩამონათვალის გაკეთება შეუძლებელია. საქართველოს ტერიტორიაზე კანონით დადგენილი ვადის განმავლობაში ცხოვრების დამადასტურებელ საბუთს გასცემენ შესაბამისი რეგიონის ადგილობრივი თვითმმართველობები, სანაკოვეის ადმინისტრაცია – ცხინვალის რეგიონიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის, აფხაზეთის მთავრობასთან არსებული კომისია – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის.

ე) თუ პირს არ გააჩნია დაბადების მონმობა, სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ტერიტორიული სამსახური უფლებამოსილია თვითონ მოიპოვოს პირის დაბადების რეგისტრაციის მონაცემები და დადგენილი წესით გასცეს პირადობის (ბინადრობის) მონმობა.

დაკარგულის ნაცვლად ახალი პირადობის მონმობის მისაღებად პირი მიმართავს სამოქალაქო რეესტრის ტერიტორიულ სამსახურს საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ავსებს განცხადება-ანკეტას და წარადგენს 2 ფოტოსურათს (თუ დაკარგული მონმობა გაცემულია სხვა სამსახურში – 3 ფოტოსურათს) დაბეჭდილ და ელექტრონული ფორმით. ახალი მონმობა გაიცემა სააგენტოს ფოტოსურათიანი ელექტრონულ მონაცემთა ბაზის ან განცხადება-ანკეტის საფუძველზე.

თუ პირი არ არის რეგისტრირებული სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ელექტრონულ მონაცემთა ბაზაში ან ბაზაში არ არის დაცული მისი ფოტოსურათი და არც ფოტოსურათიანი განცხადება-ანკეტა მოიპოვება, პირადობის მონმობის მისაღებად განმცხადებელმა უნდა წარმოადგინოს დაბადების მონმობა და პირადობის დამადასტურებელი სხვა დოკუმენტი. პირადობის დამადასტურებელი სხვა დოკუმენტებია:

- ა) პასპორტი;
- ბ) მართვის მოწმობა;
- გ) საპენსიო წიგნაკი;
- დ) სამხედრო ბილეთი;
- ე) სახელმწიფო ორგანოების მიერ გაცემული ფოტოსურათიანი სხვა საბუთი.

კონფლიქტებისა და სტიქიური უბედურებების ზონებიდან იძულებით გადაადგილებულ და საცხოვრებლად იქ დარჩენილ პირთა რეგისტრაციისა და პირადობის დადასტურების სპეციფიკური პირობების გათვალისწინებით, მათი პირადობის დამადასტურებელი მონაცემების უკმარისობის შემთხვევაში ტერიტორიული ორგანოები ვალდებული არიან:

- საფუძვლიანად შეისწავლონ წარმოდგენილი დოკუმენტები: დაბადების მოწმობა, სსრკ მოქალაქის პასპორტი, იძულებით გადაადგილებული პირის მოწმობა, სამხედრო ბილეთი, საპენსიო წიგნაკი, მძღოლის მოწმობა, დიპლომი, ატესტატი, ქორწინების (განქორწინების) მოწმობა, საბინაო წიგნი და სხვა დოკუმენტები;
- სააგენტოში გააგზავნონ მოთხოვნა და შეამოწმონ, ხომ არ არის იძულებით გადაადგილებული პირი რეგისტრირებული საქართველოს სხვა დასახლებულ პუნქტში ან ხომ არ გაცემულა მასზე პირადობის დამადასტურებელი მოწმობა სხვა ტერიტორიული სამსახურის მიერ;
- საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროსა და მისი ადგილობრივი ორგანოებიდან საჭირო ინფორმაციის გამოთხოვის მიზნით, გააგზავნონ შესაბამისი მოთხოვნა;
- თუ იძულებით გადაადგილებულ პირს არ გააჩნია მუდმივი საცხოვრებელი ადგილის დამადასტურებელი საბუთი, იგი წარადგენს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შესაბამისი წარმომადგენლობის ან ადგილობრივი თვითმმართველობის უფლებამოსილი ორგანოს დასკვნას მუდმივი საცხოვრებელი ადგილის დადგენის თაობაზე.

იძულებით გადაადგილებული პირის პირადობის დამადასტურებელი მონაცემები დადგენილად ჩაითვლება, თუ დასახლებული მოთხოვნების შესრულების შედეგად მოპოვებული მონაცემებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტების (საბუთები) განხილვა-ურთიერთშეჯერება იძლევა შესაბამისი გადანყვეტილების მიღების საფუძველს.

პირი, რომელიც რეგისტრირებული იყო აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე და რომელიც მოიხსნა რეგისტრაციიდან საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, საქართველოს მოქალაქეობის მინიჭების, მიღების ან აღდგენის შემთხვევაში შეიძლება დარეგისტრირდეს იმავე მისამართზე მხოლოდ მისივე განცხადების საფუძველზე.

დაუშვებელია უარი ეთქვას პირს, რომელიც წარადგენს საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ დოკუმენტებს, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი. რეგისტრაციის გავლისას აგრეთვე დაუშვებელია საქართველოს კანონმდებლობით გაუთვალისწინებელი დოკუმენტის მოთხოვნა.

8. როგორ ხდება დევნილის დაბადების ფაქტის დადგენა?

იძულებით გადაადგილებული პირი არის საქართველოს მოქალაქე ან საქართველოს ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრები მოქალაქეობის არმქონე პირი და საქართველოში საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი სხვა პირობის/მოქალაქის მსგავსი უფლებებითა და თავისუფლებებით სარგებლობს.

დაბადების ფაქტის დადგენა ხდება საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოსადმი განცხადებით მიმართვის გზით.

სააგენტო ადგენს იურიდიული მნიშვნელობის მქონე შემდეგ ფაქტებს:

- პირის გარკვეულ დროსა და გარკვეულ ვითარებაში დაბადების ფაქტს.
- პირის დაბადების რეგისტრაციის ფაქტს.

„იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, დევნილად ცნობილ პირს, რომელსაც საქართველოში არ გააჩნია რეგისტრაციის ადგილი, იურიდიული მნიშვნელობის მქონე (დაბადების და გარდაცვალების) ფაქტის დასადგენად შეუძლია მიმართოს სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის ნებისმიერ უფლებამოსილ ორგანოს.

განცხადება იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ფაქტის დადგენისა და შესაბამისი სამოქალაქო აქტის რეგისტრაციისათვის სააგენტოში შეიძლება წარადგინოს ნებისმიერმა დაინტერესებულმა პირმა. განცხადება დაბადების ფაქტის დადგენის თაობაზე და დაბადების ფაქტის რეგისტრაციისათვის სააგენტოში შეიძლება წარადგინოს ნებისმიერმა დაინტერესებულმა პირმა.

დაბადების ფაქტის დადგენის შესახებ განცხადება უნდა შეიცავდეს:

- ინფორმაციას იმ გარემოებების შესახებ, რომელთა გამოც შეუძლებელია განმცხადებლის მიერ ამ ფაქტის დამადასტურებელი საბუთების სხვა წესით მიღება ან დაკარგული საბუთის აღდგენა;
- დეტალურ ინფორმაციას იმ მტკიცებულებების შესახებ, რომლებითაც განმცხადებელი ასაბუთებს დასადგენ ფაქტს;
- ინფორმაციას მონმეთა ვინაობის შესახებ, თუ საქმისთვის მნიშვნელოვანი გარემოებები უნდა დადგინდეს მონმეთა ჩვენებებით.

განცხადებას უნდა დაერთოს იმ პირთა ფოტოსურათები, რომელთა მიმართაც უნდა დადგინდეს იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ფაქტი, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ ეს პირები გარდაიცვალნენ.

დაბადების ფაქტის დადგენისას, გარდა წერილობითი და ნივთიერი მტკიცებულებებისა, სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის ორგანო ასევე უფლებამოსილია გამოიყენოს და დაეყრდნოს მხარეთა ახსნა-განმარტებებს, მონმეთა ჩვენებებსა და სხვა ზეპირ მტკიცებულებებს.

1. დაბადების ფაქტის დადგენასთან დაკავშირებული საქმის წარმოებისას სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის შესაბამისი ორგანო ვალდებულია გამართოს ზეპირი მოსმენა, რომელზედაც მოწვეული უნდა იქნენ განმცხადებელი, სხვა დაინტერესებული პირები და მოწმეები, მათი არსებობის შემთხვევაში. განმცხადებელს, დაინტერესებულ პირებსა და მოწმეებს ზეპირი მოსმენის შესახებ უნდა ეცნობოთ 5 დღით ადრე მაინც და მოწვეული უნდა იყვნენ ზეპირ მოსმენაში მონაწილეობის მისაღებად.

2. გადაწყვეტილება დაბადების ფაქტის დადგენის ან მასზე უარის თქმის შესახებ უნდა იქნეს მიღებული შესაბამისი განცხადების წარდგენიდან არა უგვიანეს 1 თვისა. თუ საქმისთვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებათა დასადგენად აუცილებელია ამ კანონით გათვალისწინებულზე მეტი ვადა, სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის ორგანოს შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება ვადის გაგრძელების შესახებ.

3. დაბადების ფაქტის დადგენის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების საერთო ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 2 თვეს.

4. თუ სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის ორგანო არასაკმარისად ან არასარწმუნოდ მიიჩნევს წარმოდგენილ მტკიცებულებებსა და მოწმეთა ჩვენებებს, მას შეუძლია უარი თქვას დაბადების ფაქტის დადგენაზე.

დაბადების განმეორებითი მოწმობები გაიცემა აგრეთვე მშობლებზე, მშვილებლებზე, მეურვეებზე, მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოებზე. განმეორებითი მოწმობები შეიძლება გაიცეს სხვა პირებზედაც, სანოტარო წესით გაფორმებული მინდობილობის საფუძველზე.

9. როდის და სად შეუძლია დევნილს აიღოს ოჯახის წევრის გარდაცვალების მოწმობა?

იძულებით გადაადგილებული პირი არის საქართველოს მოქალაქე და, შესაბამისად, საქართველოში სხვა პირების/მოქალაქის მსგავსი უფლებებითა და თავისუფლებებით სარგებლობს.

გარდაცვალების რეგისტრაციასა და მოწმობების გაცემას ახდენს საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ტერიტორიული სამსახურები.

ოჯახის წევრის გარდაცვალების მოწმობა დევნილს შეუძლია აიღოს სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ტერიტორიულ სამსახურებში.

გარდაცვალების შესახებ განცხადებული უნდა იქნეს პირის გარდაცვალების შესახებ შეტყობიდან ერთი წლის ვადაში.

გარდაცვალების რეგისტრაციის საფუძველია უფლებამოსილი პირის წერილობითი განცხადება/მიმართვა, რომელსაც უნდა დაერთოს:

- 1) განმცხადებლის პირადობის დამადასტურებელი საბუთი (მოქალაქის პირადობის მონ-
მოზა ან პასპორტი);
- 2) გარდაცვლილის პირადობის დამადასტურებელი საბუთი (მოქალაქის პირადობის
მონმოზა ან პასპორტი);
- 3) გარდაცვალების დამადასტურებელი ერთ-ერთი შემდეგი საბუთი:

- უფლებამოსილი დაწესებულების ან პირის მიერ გაცემული სამედიცინო ცნობა გარ-
დაცვალების შესახებ;
- სასამართლოს გადაწყვეტილება პირის გარდაცვლილად გამოცხადების თაობაზე;
- გამგეობის (მერიის) რწმუნებულის მიერ შედგენილი ოქმი, რომლის ფორმა დამტკი-
ცებულია საქართველოს იუსტიციის მინისტრის ბრძანებით;
- უფლებამოსილი ორგანოს გადაწყვეტილება გარდაცვალების იურიდიული მნიშვნე-
ლობის მქონე ფაქტის დადგენის შესახებ;
- საკონსულო დაწესებულებაში – შესაბამისი ქვეყნის უფლებამოსილი ორგანოს გადა-
წყვეტილება.

გარდაცვალების მონმოზის გაცემა ხდება გარდაცვალების რეგისტრაციისათვის ზემოთ
ჩამოთვლილი საბუთების დადგენის დღესვე.

გარდაცვალების შესახებ განცხადების ვალდებულება ეკისრება ასევე:

- სახელმწიფო, ადგილობრივი თვითმმართველობის ან კერძო სამედიცინო დაწესებუ-
ლების, პათანატომიური საქმიანობის (კლინიკური პათოლოგიის) ან სასამართლო-
სამედიცინო ექსპერტიზის განმახორციელებელი დაწესებულების ხელმძღვანელს
ან მის მიერ უფლებამოსილ ადმინისტრაციის წარმომადგენელს, აგრეთვე იმ პირს,
რომელიც უფლებამოსილია გასცეს გარდაცვალების შესახებ სამედიცინო ცნობა,
მაგრამ არ იმყოფება შრომით ურთიერთობაში არც ერთ ზემოაღნიშნულ დაწესე-
ბულებასთან – ცნობის გაცემიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში, თუ პირი ამ დაწესე-
ბულებაში გარდაიცვალა ან გარდაცვალების შესახებ სამედიცინო ცნობა გასცა ამ
დაწესებულებამ ან პირმა;
- პანსიონატის, თავშესაფრის, თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულების ხელმძღვა-
ნელს ან მის მიერ უფლებამოსილ ადმინისტრაციის წარმომადგენელს – პირის გადა-
ცვალებიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში, თუ იგი ამ დაწესებულებაში გარდაიცვალა.
- გამგეობის (მერიის) რწმუნებულს – პირის გარდაცვალების შესახებ შეტყობიდან 5
სამუშაო დღის ვადაში.

10. როგორ ხდება დევნილის გარდაცვალების ფაქტის დადგენა?

იძულებით გადაადგილებული პირი არის საქართველოს მოქალაქე და, შესაბამისად, სა-
ქართველოში სხვა პირების/მოქალაქის მსგავსი უფლებებითა და თავისუფლებებით სარ-
გებლობს.

გარდაცვალების ფაქტის დადგენა ხდება საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმარ-
თველობის სფეროში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – სამოქალაქო
რეესტრის სააგენტოსადმი განცხადებით მიმართვის გზით.

გარდაცვალების რეგისტრაციისა და გარდაცვალების იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ფაქტს სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს საამისოდ უფლებამოსილი ორგანო ადგენს განმცხადებლის რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით, ასევე გარდაცვლილის უკანასკნელი რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით.

სააგენტო ადგენს იურიდიული მნიშვნელობის მქონე შემდეგ ფაქტებს:

- პირის გარკვეულ დროსა და გარკვეულ ვითარებაში გარდაცვალების ფაქტს;
- პირის გარდაცვალების რეგისტრაციის ფაქტს.

„იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, დევნილად ცნობილ პირს, რომელსაც საქართველოში არ გააჩნია რეგისტრაციის ადგილი, იურიდიული მნიშვნელობის მქონე (დაბადების და გარდაცვალების) ფაქტის დასადგენად შეუძლია მიმართოს სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის ნებისმიერ უფლებამოსილ ორგანოს.

განცხადება იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ფაქტის დადგენისა და შესაბამისი სამოქალაქო აქტის რეგისტრაციისათვის სააგენტოში შეიძლება წარადგინოს ნებისმიერმა დაინტერესებულმა პირმა.

გარდაცვალების ფაქტის დადგენის შესახებ განცხადება უნდა შეიცავდეს:

- ინფორმაციას იმ გარემოებების შესახებ, რომელთა გამოც შეუძლებელია განმცხადებლის მიერ ამ ფაქტის დამადასტურებელი საბუთების სხვა წესით მიღება ან დაკარგული საბუთის აღდგენა;
- დეტალურ ინფორმაციას იმ მტკიცებულებების შესახებ, რომლებითაც განმცხადებელი ასაბუთებს დასადგენ ფაქტს;
- ინფორმაციას მოწმეთა ვინაობის შესახებ, თუ საქმისთვის მნიშვნელოვანი გარემოებები უნდა დადგინდეს მოწმეთა ჩვენებებით.

გარდაცვალების ფაქტის დადგენისას, გარდა წერილობითი და ნივთიერი მტკიცებულებებისა, სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის ორგანო უფლებამოსილია ასევე გამოიყენოს და დაეყრდნოს მხარეთა ახსნა-განმარტებებს, მოწმეთა ჩვენებებსა და სხვა ზეპირ მტკიცებულებებს.

1. გარდაცვალების ფაქტის დადგენასთან დაკავშირებული საქმის წარმოებისას სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის შესაბამისი ორგანო ვალდებულია გამართოს ზეპირი მოსმენა, რომელზედაც მოწვეული უნდა იყვნენ განმცხადებელი, სხვა დაინტერესებული პირები და მოწმეები (მათი არსებობის შემთხვევაში). განმცხადებელს, დაინტერესებულ პირებსა და მოწმეებს ზეპირი მოსმენის თარიღის შესახებ უნდა ეცნობოთ 5 დღით ადრე მაინც და მოწვეული უნდა იქნენ ზეპირ მოსმენაში მონაწილეობის მისაღებად.

2. გადანყვეტილება გარდაცვალების ფაქტის დადგენის ან მასზე უარის თქმის შესახებ მიღებული უნდა იქნეს შესაბამისი განცხადების წარდგენიდან არაუგვიანეს 1 თვისა. თუ საქმისთვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებათა დასადგენად აუცილებელია ამ კანონით გათვალისწინებულზე მეტი ვადა, სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის ორგანოს შეუძლია მიიღოს გადანყვეტილება ვადის გაგრძელების შესახებ.

3. გარდაცვალების ფაქტის დადგენის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების საერთო ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 2 თვეს.

4. თუ სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის ორგანო არასაკმარისად ან არასარწმუნოდ მიიჩნევს წარმოდგენილ მტკიცებულებებსა და მოწმეთა ჩვენებებს, მას შეუძლია უარი თქვას გარდაცვალების ფაქტის დადგენაზე.

გარდაცვალების განმეორებითი მოწმობები გაიცემა გარდაცვლილთა ნათესავებზე და სხვა დაინტერესებულ პირებზე. განმეორებითი მოწმობები შეიძლება გაიცეს სხვა პირებზედაც, სანოტარო წესით გაფორმებული მინდობილობის საფუძველზე.

11. ქორწინების მოწმობის ხელმეორედ (განმეორებით) აღების შემთხვევისას რა საბუთები უნდა წარმოადგინოს დევნილმა და სად?

იძულებით გადაადგილებული პირი არის საქართველოს მოქალაქე და, შესაბამისად, საქართველოში სხვა პირების/მოქალაქის მსგავსი უფლებებითა და თავისუფლებებით სარგებლობს.

1. ქორწინების რეგისტრაციის განმეორებით მოწმობებს გასცემს სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის ორგანო, მასთან დაცული სამოქალაქო აქტების საფუძველზე. სააგენტოს ტერიტორიული სამსახურიც უფლებამოსილია გასცეს სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის განმეორებითი მოწმობები და ინფორმაცია სააგენტოს სხვა ტერიტორიულ სამსახურებში შენახული აქტების საფუძველზე.

2. ქორწინების რეგისტრაციის განმეორებითი მოწმობები გაიცემა პირებზე, რომელთა სახელზედაც შედგენილია სამოქალაქო აქტების ჩანაწერები, მათი განცხადების საფუძველზე და პირადობის დამადასტურებელი საბუთის წარმოდგენისას. გარდაცვლილის სახელზე შედგენილი სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის განმეორებითი მოწმობები შეიძლება გაიცეს გარდაცვლილის კანონით თუ ანდერძით მემკვიდრეებზე.

3. განქორწინების შემთხვევაში ქორწინების განმეორებითი მოწმობები შეიძლება გაიცეს განქორწინების ფაქტის აღნიშვნით.

4. განმეორებითი მოწმობები შეიძლება გაიცეს სხვა პირებზედაც, სანოტარო წესით გაფორმებული მინდობილობის საფუძველზე.

5. ქორწინების განმეორებითი მოწმობები გაიცემა სათანადო მოწმობის გაცემისათვის საჭირო საბუთების წარდგენიდან 5 დღის ვადაში.

12. დაბადების ან გარდაცვალების მოწმობის ხელმეორედ (განმეორებით) აღების შემთხვევისას რა საბუთები უნდა წარმოადგინოს დევნილმა და სად?

სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის განმეორებით მოწმობებს გასცემს სამოქალაქო

აქტების რეგისტრაციის ორგანო, მასთან დაცული სამოქალაქო აქტების საფუძველზე. სააგენტოს ტერიტორიული სამსახურიც უფლებამოსილია გასცეს სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის განმეორებითი მოწმობები და ინფორმაცია სააგენტოს სხვა ტერიტორიულ სამსახურებში შენახული აქტების საფუძველზე.

სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის განმეორებითი მოწმობები გაიცემა პირებზე, რომელთა სახელზედაც შედგენილია სამოქალაქო აქტების ჩანაწერები, მათი განცხადების საფუძველზე და პირადობის დამადასტურებელი საბუთის წარმოდგენისას. გარდაცვლილის სახელზე შედგენილი სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის განმეორებითი მოწმობები შეიძლება გაიცეს გარდაცვლილის კანონით თუ ანდერძით მემკვიდრეებზე.

ქმედუნარო პირთა მიმართ სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის განმეორებითი მოწმობები გაიცემა მათ მეურვეებზე.

იმ პირებზე, რომელთაც ჩამორთმეული აქვთ მშობლის უფლებები, აგრეთვე მშობლებზე, რომელთაც მიცემული აქვთ თანხმობა თავისი ბავშვის შვილად აყვანაზე, არ გაიცემა იმ შვილების დაბადების განმეორებითი მოწმობები, რომელთა მიმართაც მათ ჩამორთმეული აქვთ მშობლის უფლებები ან მიცემული აქვთ თანხმობა შვილად აყვანაზე.

განმეორებითი მოწმობები შეიძლება გაიცეს სხვა პირებზედაც, სანოტარო წესით გაფორმებული მინდობილობის საფუძველზე.

სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის განმეორებითი მოწმობები გაიცემა სათანადო მოწმობის გაცემისათვის საჭირო საბუთების წარდგენიდან მე-5 დღეს.

სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის ორგანოში სამოქალაქო აქტის ჩანაწერის არარსებობა დასტურდება ცნობით.

13. დაბადების სააქტო ჩანაწერში შესწორებების შეტანის⁵ საჭიროებისას რომელ უწყებას უნდა მიმართოს იძულებით გადაადგილებულმა პირმა და რა დოკუმენტაცია უნდა წარადგინოს?

იძულებით გადაადგილებული პირი არის საქართველოს მოქალაქე და, შესაბამისად, საქართველოში სხვა პირების/მოქალაქის მსგავსი უფლებებითა და თავისუფლებებით სარგებლობს.

შვილების დაბადების მოწმობაში შესწორებების შეტანის საჭიროებისას იძულებით გადაადგილებულმა პირმა უნდა მიმართოს საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს — სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ტერიტორიულ სამსახურს. ჩანაწერებს ასწორებს სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის შესაბამისი ორგანო საკმარისი საფუძველებისა და დაინტერესებულ პირთა შორის დავის არარსებობის შემთხვევაში; დაინტერესებულ პირთა შორის დავის შემთხვევაში სამოქალაქო აქტის ჩანაწერის შესწორებისა და შეცვლის საკითხი წყდება სასამართლო წესით.

⁵ რომლის საფუძველზეც გაიცემა დაბადების მოწმობა

განცხადება დაბადების მონმობაში შესწორებების შეტანის თაობაზე უნდა შევიდეს სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის უფლებამოსილ ნებისმიერ ორგანოში, გარდა ქორწინების სახლისა. განცხადებას თან ერთვის:

- განმცხადებლის პირადობის დამადასტურებელი საბუთი;
- სამოქალაქო აქტების მონმობები, რომლებიც გამოსაცვლელია შესწორებასა და შეცვლასთან დაკავშირებით;
- სამოქალაქო აქტების ჩანაწერებში შესწორებებისა და ცვლილებების შეტანის აუცილებლობის დამადასტურებელი საბუთები.

14. ბანკის პლასტიკური ბარათის დაბლოკვის შემთხვევაში ვის უნდა მიმართოს იძულებით გადაადგილებულმა პირმა?

ბანკის პლასტიკური ბარათის დაბლოკვის შემთხვევაში **იძულებით გადაადგილებულმა პირმა** უნდა მიმართოს იმ ბანკის ფილიალს, რომლის პლასტიკური ბარათითაც სარგებლობს.

განსახლება, კერძო საკუთრება

15. ვის უნდა მიმართოს იძულებით გადაადგილებულმა პირმა საცხოვრებელი ფართის გამოყოფის საჭიროებისას?

საცხოვრებელი ფართის გამოყოფის შესახებ იძულებით გადაადგილებულმა პირმა განცხადებით უნდა მიმართოს საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს ან მის ტერიტორიულ ორგანოს.

16. საცხოვრებელი ფართით დაკმაყოფილებისას რა კრიტერიუმებით განისაზღვრება დევნილთა რიგითობა?

საცხოვრებელი ფართით დევნილის დაკმაყოფილებისას სახელმძღვანელო დოკუმენტია „დევნილების გრძელვადიანი საცხოვრებელი უზრუნველყოფის პროცესის სახელმძღვანელო პრინციპები, კრიტერიუმები და პროცედურები“. მოცემული დოკუმენტით დადგენილია კრიტერიუმები პრიორიტეტების მიხედვით, რომელთაგან თითოეული კრიტერიუმი ფასდება კონკრეტული ქულებით. კონკრეტული ქულები ჯამდება ერთი დევნილი ოჯახის შეფასებისას. ეს კრიტერიუმებია:

1. კომპაქტურად განსახლების იმ ობიექტებში მაცხოვრებელი დევნილები, რომელი შენობებიც ავარიულია და საფრთხეს უქმნის იქ მაცხოვრებელთა სიცოცხლეს და ჯანმრთელობას.
2. კომპაქტურად განსახლების იმ ობიექტებში მაცხოვრებელი დევნილები, რომელი შენობებიც წარმოადგენს კერძო საკუთრებას და მესაკუთრე ახორციელებს დევნილთაგან შენობის გამოთავისუფლების კანონით გათვალისწინებულ პროცედურას.
3. კომპაქტურად განსახლების იმ ობიექტებში მაცხოვრებელი დევნილები, რომელი შენობებიც სახელმწიფო ან/და ადგილობრივი თვითმმართველობის ინტერესებიდან გამომდინარე, წარმოადგენს სახელმწიფოსათვის მნიშვნელოვან ობიექტებს;
4. დევნილის დროებითი საცხოვრებელი ადგილის მდებარეობას იმ ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ერთეულში პრიორიტეტი მიენიჭება საკითხის განხილვისას, სადაც არის განთავსებული გასანაწილებელი ფართი.

5. კომპაქტურად განსახლების იმ ობიექტებში მაცხოვრებელი დევნილები, რომელი შენობებიც დღევანდელი მდგომარეობით არ არის და არც შეიძლება იყოს ადაპტირებული საცხოვრებელ ფართად.

6. დევნილი ოჯახები, რომელთა მიერ ახლადამენებულ, რეაბილიტირებულ და რეკონსტრუირებულ შენობებში დაკავებული ფართი უფრო ნაკლებია, ვიდრე სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილი კოლექტიური ცენტრების რეაბილიტაციის, რეკონსტრუქციისა და მშენებლობის სტანდარტებით დადგენილი საცხოვრებელი ფართის ნორმები.

თითოეული კრიტერიუმის შესაბამისად, განსახლების მსურველ დევნილთა შორის უპირატესობა ენიჭებათ შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირებს, პენსიონერებს, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის დაღუპული პირების ოჯახის წევრებს და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის მებრძოლ ვეტერანებს. იმისათვის, რომ მაქსიმალურად იქნეს გათვალისწინებული შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა ინტერესები, მათთვის დადგენილია ქულათა დამატებითი რაოდენობა მათი ჯანმრთელობის მდგომარეობისა და დაავადების სიმძიმის მიხედვით. ქულების ეს დამატებითი სისტემა უზრუნველყოფს განსახლების მსურველ დევნილთა შორის ქულების დაჯამებისას შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა უპირატეს მდგომარეობაში ჩაყენებას სხვა დევნილებთან შედარებით.

17. რა ზომები უნდა მიიღოს დევნილმა პრივატიზების პროცესში დაშვებული ხარვეზების აღმოსაფხვრელად?

პრივატიზების პროცესში დაშვებული ხარვეზების აღმოსაფხვრელად დევნილმა განცხადებით უნდა მიმართოს საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს ან მის ტერიტორიულ ორგანოს.

18. განისაზღვრება თუ არა ოჯახის წევრებს შორის თანამესაკუთრება პრივატიზების შედეგად მიღებულ ქონებაზე?

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულებისა⁶ და გაფორმებული ხელშეკრულების შესაბამისად, მყიდველი, ანუ მესაკუთრე, ვალდებულია საცხოვრებელი ფართით უზრუნველყოფს ოჯახის ის წევრები, რომელთა მონაცემები დაფიქსირებულია ხელშეკრულებაში; პრივატიზების შედეგად მიღებულ ქონებაზე პირდაპირი წესით არ ფიქსირდება თანამესაკუთრება, თუმცა ფიქსირდება ოჯახის წევრების საცხოვრებელი ფართით უზრუნველყოფის ვალდებულება, რომლის შეუსრულებლობაც, ხელშეკრულების შესაბამისად, შეიძლება გახდეს მიღებულ ქონებაზე საკუთრების უფლების დაკარგვის საფუძველი. სამოქალაქო რეესტრის წარმომადგენლების ვიზიტის შედეგად განხორციელებული რეგისტრაციისას კონკრეტულ საცხოვრებელ ფართში მცხოვრები პირები თვითონ ასახელებენ ე.წ. „ოჯახის უფროსს“, ვისთანაც უნდა გაფორმდეს ხელშეკრულება და ვისზეც უნდა გაიცეს ამონაწერი საჯარო რეესტრიდან. როგორც ზემოთ აღინიშნა, თუკი „ოჯახის უფროსი“ მიღებული საცხოვრებელი ფართით არ უზრუნველყოფს კონტრაქტში ჩამო-

⁶ საქართველოს პრეზიდენტის 2009 წლის 2 თებერვლის №62 განკარგულება „სახელმწიფო ქონების და ქ. თბილისის თვითმმართველი ერთეულის ქონების პირდაპირი მიყიდვის ფორმით პრივატიზების შესახებ“.

თვლილ ოჯახის წევრებს, ეს შეიძლება გახდეს საფუძველი მისთვის მიღებული ქონების საკუთრების უფლების ჩამორთმევის.

იმ შემთხვევაში, თუ საცხოვრებელი ფართის დაკანონების შემდეგ ოჯახის წევრებს სურთ დააფიქსირონ საჯარო რეესტრში საცხოვრებელი ფართი, როგორც თანასაკუთრება, მათ (ხელშეკრულებაში დაფიქსირებულმა ოჯახის წევრებმა) უნდა მიმართონ განცხადებით საჯარო რეესტრს, წარადგინონ საცხოვრებელი ფართის თანასაკუთრებით რეგისტრაციის თანხმობის თაობაზე ნოტარიულად დამონმებული განცხადებები (ან გამოცხადდნენ საჯარო რეესტრში პირადად; ასეთ შემთხვევაში ნოტარიულად დამონმებული განცხადებების წარდგენა არ არის საჭირო). სარეგისტრაციო წარმოების დასრულების შემდეგ გაიცემა საჯარო რეესტრიდან ამონაწერი. შესაბამისი მოსაკრებლის გადახდა ხდება მითითებული ბანკის ფილიალში.

საცხოვრებელი ფართის თანასაკუთრებად დარეგისტრირებას აქვს თავისი დადებითი და უარყოფითი მხარეები. დადებით მხარედ ჩაითვლება შემდეგი: ოჯახის წევრები საცხოვრებელი ფართით თანაბარი უფლებებით სარგებლობენ, ანუ თითოეული მათგანი არის საცხოვრებელი ფართის თანამესაკუთრე, შესაბამისად, საცხოვრებელი ფართის რაიმე სახით განკარგვისას (გაყიდვა, გაჩუქება ან რაიმე ვალდებულებით დატვირთვა) საჭიროა ყველა თანამესაკუთრის თანხმობა. უარყოფით მხარედ შეიძლება ჩაითვალოს ის, რომ რომელიმე თანამესაკუთრე ოჯახის წევრის ქვეყნის გარეთ გასვლის შემთხვევაში, საცხოვრებელი ფართის რაიმე სახით განკარგვისას (გაყიდვა, გაჩუქება ან რაიმე ვალდებულებით დატვირთვა) რთულია მისი ნოტარიულად დამონმებული თანხმობის მოპოვება.

19. საცხოვრებელი ფართის საკუთრებაში გადაცემის შემდეგ ხომ არ შეუწყდება იძულებით გადაადგილებულ პირს დევნილის სტატუსი?

საცხოვრებელი ფართის საკუთრებაში გადაცემის შემდეგ იძულებით გადაადგილებულ პირს არ შეუწყდება დევნილის სტატუსი.

20. შესაძლებელია თუ არა დევნილმა მინდობილობის საფუძველზე დააკანონოს საცხოვრებელი ფართი და იგი დაარეგისტრიროს მიმდობის სახელზე?

იძულებით გადაადგილებული პირი არის საქართველოს მოქალაქე და, შესაბამისად, საქართველოში სხვა პირების/მოქალაქის მსგავსი უფლებებითა და თავისუფლებებით სარგებლობს.

მინდობილობის საფუძველზე შესაძლებელია იძულებით გადაადგილებულმა პირმა განახორციელოს საცხოვრებელი ფართის დაკანონების ღონისძიებები და დაარეგისტრიროს მიმდობის, ანუ მინდობილობის გამცემი პირის სახელზე. მნიშვნელოვანია, რომ მინდობილობაში დეტალურად გაიწეროს, თუ რა ღონისძიებების განსახორციელებლად გაიცემა მინდობილობა. ასევე შესაძლებელია, რომ მინდობილობაში დეტალურად გაიწეროს ოჯახის წევრების მონაცემები (პირადობის მოწმობის მიხედვით) და გაკეთდეს მითითება, რომ აღნიშნული საცხოვრებელი ფართი საჯარო რეესტრში დარეგისტრირდეს მითითებული ოჯახის წევრების თანასაკუთრებით.

საცხოვრებელი ფართის დაკანონებისა და მიმდობის, ანუ მიმდობილობის გამცემი პირის სახელზე საკუთრების უფლების დარეგისტრირების შემდეგ საკუთრების უფლებით სარგებლობს ის პირი, ვიზეც მოხდება საკუთრების დარეგისტრირება და საჯარო ამონაწერის გაცემა. ოჯახის სხვა წევრები სარგებლობენ მოცემულ საცხოვრებელ ფართში ცხოვრების უფლებით. საცხოვრებელი ფართის განკარგვისას მესაკუთრეს აქვს ვალდებულება, ხელშეკრულებაში დაფიქსირებული ოჯახის წევრები საცხოვრებელი ფართით უზრუნველყოს. მესაკუთრეს აქვს უფლება, ერთპიროვნული გადაწყვეტილების საფუძველზე გაასხვისოს საცხოვრებელი ფართი, თუმცა მას აქვს ხელშეკრულებით დადგენილი ვალდებულება საცხოვრებელი უზრუნველყოს ხელშეკრულებაში დაფიქსირებული ოჯახის წევრები.

21. იძულებით გადაადგილებულ პირთა საცხოვრებელი ფართით დაკმაყოფილებისას ხდება თუ არა მათი განსაკუთრებული საჭიროებების გათვალისწინება (მაგალითად, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთათვის შესაბამისი პირობების მქონე საცხოვრებელი ფართის გამოყოფა)?

„დევენილების გრძელვადიანი საცხოვრებელი უზრუნველყოფის პროცესის სახელმძღვანელო პრინციპები, კრიტერიუმები და პროცედურებით“ დადგენილი კრიტერიუმების მიხედვით, პრიორიტეტი ენიჭება შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირებს ან იმ ოჯახებს, რომელთა წევრია შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირი, და ასევე მონყვლადი კატეგორიის პირებს და ოჯახებს, როგორებიცაა ხანდაზმულები და ქმედუუნარო პირები.

მაქსიმალურად რომ იქნეს გათვალისწინებული შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა ინტერესები, ამ კატეგორიის პირთათვის დადგენილია ქულათა დამატებითი რაოდენობა, მათი ჯანმრთელობის მდგომარეობისა და დაავადების სიმძიმის გათვალისწინებით. ქულების ეს დამატებითი სისტემა განსახლების მსურველ დევნილთა შორის ქულების დაჯამებისას უზრუნველყოფს შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა უპირატეს მდგომარეობაში ჩაყენებას სხვა დევნილებთან შედარებით.

22. სარგებლობენ თუ არა მეუღლეები (ცოლი, ქმარი) თანაბარი უფლებებით ფართის დაკანონებამდე და დაკანონების შემდეგ?

საცხოვრებელი ფართის დაკანონებამდე ქორწინებაში მყოფი პირები (იგულისხმება როგორც რეგისტრირებულ ქორწინებაში, ასევე არარეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფი პირები) სარგებლობენ თანაბარი უფლებებით საცხოვრებელ ფართთან მიმართებით. საცხოვრებელი ფართის დაკანონების შემდეგ საკუთრების უფლებით სარგებლობს ის პირი, ვიზეც მოხდება საკუთრების დარეგისტრირება და საჯარო ამონაწერის გაცემა. ოჯახის სხვა წევრები სარგებლობენ მოცემულ საცხოვრებელ ფართში ცხოვრების უფლებით. საცხოვრებელი ფართის განკარგვისას მესაკუთრეს აქვს ვალდებულება, უზრუნველყოს ხელშეკრულებაში დაფიქსირებული ოჯახის წევრები საცხოვრებელი ფართით. მესაკუთრეს აქვს უფლება, ერთპიროვნული გადაწყვეტილების საფუძველზე, გაასხვისოს სა-

ცხოვრებელი ფართი, თუმცა მას აქვს ხელშეკრულებით დადგენილი ვალდებულება, საცხოვრებელი უზრუნველყოფის ხელშეკრულებაში დაფიქსირებული ოჯახის წევრები.

იმ შემთხვევაში, თუ ხელშეკრულებაში დაფიქსირებული ოჯახის წევრები აღმოაჩინენ, რომ ირღვევა კონკრეტულ საცხოვრებელ ფართში მათი ცხოვრების უფლება ან მესაკუთრის მიერ ხდება საცხოვრებელი ფართის გასხვისება (ან სხვაგვარად განკარგვა, მაგალითად, გაჩუქება და ა.შ), მათ აქვთ საშუალება განცხადებით მიმართონ ხელშეკრულების ხელმომწერ მხარეს კონკრეტული ფაქტის დაფიქსირებით. შესაბამისად, მესაკუთრე მიიღებს გაფრთხილებას, ხოლო აღნიშნულის ხელმოწერა გამოცხადების შემთხვევაში, განიხილება საკითხი მესაკუთრესათვის საკუთრების უფლების შეწყვეტის და ხელშეკრულებაში დაფიქსირებულ ოჯახის სხვა წევრზე საკუთრებაში გადაცემის თაობაზე. ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, საცხოვრებელი ფართის თანასაკუთრებად დარეგისტრირებას აქვს თავისი დადებითი მხარე; ოჯახის წევრები საცხოვრებელი ფართით სარგებლობენ თანაბარი უფლებებით, ანუ თითოეული მათგანი არის საცხოვრებელი ფართის თანამესაკუთრე, შესაბამისად, საცხოვრებელი ფართის რაიმე სახით განკარგვისას (გაყიდვა, გაჩუქება ან რაიმე ვალდებულებით დატვირთვა) საჭიროა ყველა თანამესაკუთრის თანხმობა.

23. განქორწინების შემთხვევაში რა უფლებებით სარგებლობენ მეუღლეები (განსაკუთრებით ქალები) სახელმწიფო სტრატეგიის თანახმად გამოყოფილ საკუთრებაზე?

სახელმწიფო სტრატეგიის თანახმად, განქორწინების შემთხვევაში, დაკანონებულ საცხოვრებელ ფართთან მიმართებით რეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფი პირები სარგებლობენ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით დადგენილი ყველა უფლებით; კერძოდ, აღნიშნული საცხოვრებელი ფართი ითვლება ქორწინების პერიოდში შექმნილ ქონებად. შესაბამისად, განქორწინების შემთხვევაში, მეუღლეს (საკუთრების უფლების არმქონე მეუღლეს, ანუ ვის სახელზეც საჯარო რეესტრის ამონაწერი არაა გაცემული) აქვს უფლება მოითხოვოს თავისი წილი დაკანონებული საცხოვრებელი ფართიდან.

24. არასასოფლო-სამეურნეო მიწის ნაკვეთის შესყიდვის სურვილის შემთხვევაში ვის უნდა მიმართოს იძულებით გადაადგილებულმა პირმა და რა დოკუმენტაცია უნდა წარადგინოს?

არასასოფლო-სამეურნეო მიწის ნაკვეთის შესყიდვის სურვილის შემთხვევაში პირმა უნდა მიმართოს განცხადებით შესაბამის ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს, ხოლო თუ აღნიშნული მიწა არის სახელმწიფო საკუთრება, – საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სახელმწიფო ქონების აღრიცხვისა და პრივატიზების სამხარეო სამმართველოს, სასურველი არასასოფლო-სამეურნეო მიწის ნაკვეთის ადგილმდებარეობის მიხედვით. კონკრეტულ შემთხვევაში ხდება კონკრეტული დოკუმენტაციის წარდგენა. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სახელმწიფო ქონების აღრიცხვისა და პრივატიზების სამხარეო სამმართველო განთავსებულია ადგილობრივი თვითმმართველობის შესაბამის შენობებში.

25. სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის საჯარო რეესტრში დარეგისტრირების სურვილისას რა დოკუმენტაცია უნდა წარმოადგინოს იძულებით გადაადგილებულმა პირმა და სად?

სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის საჯარო რეესტრში დარეგისტრირების სურვილის შემთხვევაში პირმა უნდა მიმართოს საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს — საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს ან საჯარო რეესტრის ტერიტორიული რეგისტრაციის შესაბამის სამსახურს. სარეგისტრაციო წარმოების დაწყების საფუძველია განცხადება. განცხადებას უნდა ერთვოდეს ინსტრუქციით განსაზღვრული სარეგისტრაციო დოკუმენტაცია და ინფორმაცია. ძირითადი დოკუმენტია ნასყიდობის ხელშეკრულება.

26. როგორ წყდება კომპაქტურ ცენტრებში დევნილ ოჯახებზე მიწერილი ნათესავების ან ოჯახის სხვა წევრების საცხოვრებელი ფართით დაკმაყოფილების საკითხი, როდესაც ეს პირები იქ არ ცხოვრობენ?

საცხოვრებელი ფართის დაკანონებამდე სამოქალაქო რეესტრი ახდენს კონკრეტულ საცხოვრებელ ფართში ფაქტობრივად მაცხოვრებელ პირთა რეგისტრაციას და აღრიცხვას. მიღებული მონაცემების შედარება ხდება საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროში არსებულ მონაცემთა ბაზებთან. შემდეგ მოცემულ საცხოვრებელ ფართს სთავაზობენ იქ მაცხოვრებელ ყველა პირს. თანხმობის განცხადების შემთხვევაში ხდება საცხოვრებელი ფართის დაკანონება, უარის შემთხვევაში აღნიშნული პირები უნდა დაელოდონ ალტერნატიულ შეთავაზებას.

27. მიიღებენ თუ არა კერძო სექტორში მცხოვრები დევნილები ფულად კომპენსაციას და როდის?

„იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა მიმართ 2009-2012 წლებში სახელმწიფო სტრატეგიის განხორციელების სამოქმედო გეგმის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის მიერ 2009 წლის 28 მაისის №403 განკარგულების მიხედვით, კერძო სექტორში მაცხოვრებელი იძულებით გადაადგილებული პირებზე სტრატეგიის სამოქმედო გეგმის III ეტაპზე საცხოვრებელი ფართის სანაცვლოდ ერთჯერადი ფულადი დახმარების გაცემა შესაძლოა განხორციელდეს, იმ იძულებით გადაადგილებულ პირებზე, ვისაც საკუთრებაში აქვს საცხოვრებელი ფართი, რომელიც არ მიუღია დევნილის სტატუსიდან გამომდინარე.

სოციალური დაცვა

28. რა ტიპის სოციალური დახმარების პროგრამები არსებობს დევნილებისათვის?

საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, სახელმწიფო ახორციელებს:

1) საარსებო შემწეობის გაცემას იმ პირებზე, რომელთა ოჯახებიც დადგენილი წესით დარეგისტრირებულია „სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში“ და მათი სარეიტინგო ქულა ნაკლებია 57 001-ზე.

საარსებო შემწეობის ოდენობა ერთსულიანი ოჯახისათვის შეადგენს ყოველთვიურად 30 ლარს, ხოლო ოჯახის ყოველ მომდევნო წევრზე აღნიშნულ თანხას ემატება 24 ლარი.

- 2) 2007 წლის 1 იანვრამდე უმწეო მდგომარეობაში მყოფი ოჯახებისა და პირებისათვის დანიშნული საოჯახო დახმარების გაცემას ქვემოთ მითითებულ კატეგორიებზე შემდეგი ოდენობებით:
- 2.1) მარტოხელა არამომუშავე პენსიონერთა ერთსულიანი ოჯახზე – 22 ლარი, არამომუშავე პენსიონერთა ორ და მეტსულიანი ოჯახზე – 35 ლარი;
 - 2.2) დედ-მამით ობოლ 18 წლამდე ასაკის ბავშვებზე, მეურვის შრომისუნარიანობის მიუხედავად, ერთ ბავშვზე – 22 ლარი;
 - 2.3) არამომუშავე, მკვეთრად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე უსინათლოებზე, ერთ პირზე – 22 ლარი;
 - 2.4) 18 წლამდე ასაკის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვებზე, ერთ ბავშვზე – 22 ლარი;
 - 2.5) მრავალშვილიანი ოჯახზე, რომელსაც ჰყავს 7 ან 7-ზე მეტი 18 წლამდე ასაკის ბავშვი – 35 ლარი.

უმწეო მდგომარეობაში მყოფ იმ ოჯახებს, რომლებიც მოხვდებიან მთავრობის მიერ განსაზღვრული წესითა და პირობებით იდენტიფიცირებული სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში და დაენიშნებათ „სოციალური დახმარების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2006 წლის 28 ივლისის N145 დადგენილებით გათვალისწინებული საარსებო შემწეობა, შეუწყდებათ საოჯახო დახმარება. 2007 წლის 1 იანვრიდან საოჯახო დახმარების ხელახალი დანიშვნა აღარ ხორციელდება.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ „სოციალური დახმარების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის N145 დადგენილების შესაბამისად, საარსებო შემწეობის ზღვრული ქულა 2009 წლის 1 იანვრიდან გავრცელდა იმ ოჯახებზე, რომლებიც არ იღებენ საარსებო შემწეობას, 2008 წლის 6 აგვისტოდან საქართველოზე რუსეთის ფედერაციის შეიარაღებული თავდასხმის შედეგად იძულებული გახდნენ დაეტოვებინათ მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი და გადაადგილებულიყვნენ საქართველოს ტერიტორიის ფარგლებში, დადგენილი წესით აღრიცხული არიან საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სსიპ – სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოში და განსახლებული არიან სახელმწიფოს მიერ შესყიდულ, რეაბილიტირებულ ან ახლად აშენებულ საცხოვრებელ ფართობებში, მათი დაბრუნება მუდმივ საცხოვრებელ ადგილზე შეუძლებელია (ამ ადგილების ოკუპაციის გამო) და, ამავდროულად, ოჯახის არც ერთი წევრი არ ეწევა საბიუჯეტო ორგანიზაციაში ანაზღაურებად საქმიანობას, გარდა სამეცნიერო-საგანმანათლებლო საქმიანობისა.

თუ ოჯახი იღებს „უმწეო მდგომარეობაში მყოფი ოჯახების სოციალური დახმარების“ სახელმწიფო პროგრამით გათვალისწინებულ 2007 წლის 1 იანვრამდე დანიშნულ ფულად დახმარებას – საოჯახო დახმარებას და სურს მიიღოს ფულადი დახმარება - საარსებო შემწეობა, პირადი განცხადების საფუძველზე და მათი სარეგისტრაციო ქულა იქნება 57 001-ზე ნაკლები, სააგენტოს პასუხისმგებელი პირი სოციალური დახმარების — საარსებო შემწეობის დანიშვნის შემთხვევაში, მოქმედი კანონმდებლობი შესაბამისად, ოჯახს უწყვეტს საოჯახო დახმარებას.

თუ ოჯახი იღებს „უმწეო მდგომარეობაში მყოფი ოჯახების სოციალური დახმარების“ სახელმწიფო პროგრამით გათვალისწინებულ ფულად დახმარებას (საოჯახო დახმარება) და/ან არის დევნილი და დევნილობის ყოველთვიური შემწეობის მიმღები, სააგენტოს პასუხისმგებელი პირი სოციალური დახმარების დანიშვნის შემთხვევაში, მოქმედი კანონმდებლობი შესაბამისად, ოჯახს უწყვეტს საოჯახო დახმარებას და/ან დევნილის ყოველთვიურ დახმარებას. კერძოდ, დარეგისტრირებულ დევნილებს პლასტიკურ ბარათებზე ერიცხებათ ყოველთვიური შემწეობა 28 ლარი. კომპაქტურად ჩასახლების ადგილებში დარეგისტრირებულ დევნილებს ერიცხებათ 22 ლარი.

29. ეკუთვნის თუ არა იძულებით გადაადგილებულ პირს სოციალური სუბსიდიის (ელექტროენერჯის საფასური, საყოფაცხოვრებო და კომუნალური მომსახურების ხარჯები) შელავათით სარგებლობის უფლება?

საყოფაცხოვრებო სუბსიდია არის ფულადი სახის ყოველთვიური გასაცემელი, რომელიც განკუთვნილია კანონით განსაზღვრულ სხვადასხვა სოციალურ კატეგორიას მიკუთვნებულ პირთა წრისათვის საყოფაცხოვრებო-კომუნალური საჭიროებების უზრუნველსაყოფად. საყოფაცხოვრებო სუბსიდიის მიმღებ პირთა წრე მოიცავს მეორე მსოფლიო ომის, სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედებისა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების ინვალიდებსა და მონაწილეებს, რეპრესირებულებს, 9 აპრილს დაზარალებულ პირებსა და სხვა.

საყოფაცხოვრებო სუბსიდიის მიღების უფლება არ აქვთ ორგანიზებულად ჩასახლებულ იძულებით გადაადგილებული პირის – დევნილის სტატუსის მქონე პირებსა და 2008

წლის აგვისტოში რუსეთის ფედერაციის სამხედრო აგრესიის შედეგად დაზარალებულ ორგანიზებულად ჩასახლებულ მოსახლეობას, რომელთა მიერ მოხმარებული ელექტროენერჯის საფასური, საყოფაცხოვრებო და კომუნალური მომსახურების ხარჯები მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად ფინანსდება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ან/და საქართველოს მთავრობასთან შეთანხმებით იურიდიული პირის მიერ. „საქართველოს 2010 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, 2010 წლისათვის ორგანიზებულად განსახლებული ერთი დევნილისა და ლტოლვილის მიერ მოხმარებული ელექტროენერჯის საფასურის დაფინანსება თვეში განისაზღვრება: ქ. თბილისში – 13.48 ლარით, ხოლო საქართველოს სხვა რეგიონებში – 12.98 ლარით. ამ დაფინანსებას ცენტრალიზებულად ახორციელებს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო.

დევნილთა და ლტოლვილთა ორგანიზებულად განსახლების ობიექტების ადმინისტრაციის, საყოფაცხოვრებო და კომუნალური მომსახურების ხარჯები (იგულისხმება ობიექტებში განსახლებულ დევნილთა და ლტოლვილთა მიერ მოხმარებული წყლის, ნარჩენების გატანის, ასენიზაციისა და დეზინფექცია-დერატიზაციის, ასევე ჩასახლების ობიექტებში მომსახურებისა და მიმდინარე შეკეთების სხვა ხარჯები) ერთ დევნილსა და ლტოლვილზე განისაზღვრება თვეში არა უმეტეს 5 ლარით.⁷ სამინისტრო დევნილებს უხდის ელექტროენერჯის დანახარჯს 100 კვ ოდენობით სულზე და კომუნალურ გადასახადებს.⁸

30. შესაძლებელია თუ არა დევნილობამდე ნამსახურევი სტაჟის დადგენა და როგორ?

„იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა შესახებ“ კანონის მე-9 მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად, ყველა დევნილს, თუ მისი შრომითი საქმიანობის შეწყვეტა დაკავშირებულია დევნილობასთან, დევნილობის პერიოდში უნარჩუნდება შრომის უწყვეტი სტაჟი, მიუხედავად იმისა, მუშაობს თუ არა იგი. ნამსახურევი სტაჟის დადგენისა და ამის თაობაზე ცნობის მისაღებად პირმა განცხადებით უნდა მიმართოს იმ დაწესებულებას, სადაც იგი მსახურობდა დევნილობამდე და დაურთოს ხელთ არსებული ყველა ის საბუთი, რომელთა წარდგენაც გაამარტივებს ცნობის გაცემის პროცედურას. უარყოფითი პასუხის მიღების შემთხვევაში, პირი მიმართავს სასამართლოს სარჩელით ნამსახურევი სტაჟის დადგენი თაობაზე, რასაც დაურთავს დაწესებულებაში წარდგენილ განცხადებას და პასუხს, ასევე მის ხელთ არსებულ ყველა იმ საბუთს, რომელთა წარდგენაც გაამარტივებს სასამართლოს მიერ მის სასარგებლოდ დადებითი გადაწყვეტილების მიღებას.

იძულებით გადაადგილებულ პირს – დევნილს, რომელიც მოიპოვებს შრომითი სტაჟის დამადასტურებელ დოკუმენტ(ებ)ს, უფლება აქვს აირჩიოს დანამატის მიღება შემდეგი პირობებით:

„შრომითი სტაჟის მიხედვით საპენსიო ასაკის საფუძვლით დანიშნული სახელმწიფო პენსიის დანამატის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2007 წლის 29

7 „საქართველოს 2010 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონი, თავი VII, მუხლი 33. საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო. განსახორციელებელი ღონისძიებები; ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 15 ოქტომბერს <http://www.mof.ge/common/get>
8 საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს ვებგვერდი. ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 7 ოქტომბერს; <http://www.mra.gov.ge>

აგვისტოს N 181 დადგენილების შესაბამისად განისაზღვრა შრომითი სტაჟის მიხედვით საპენსიო ასაკის საფუძვლით დანიშნული მინიმალური სახელმწიფო პენსიის დანამატი შემდეგი ოდენობით:

- ა) 5 წლამდე საერთო შრომითი სტაჟის მქონე პენსიონერებისათვის – 2 ლარი;
- ბ) 5-დან 15 წლამდე საერთო შრომითი სტაჟის მქონე პენსიონერებისათვის – 4 ლარი;
- გ) 15-დან 25 წლამდე საერთო შრომითი სტაჟის მქონე პენსიონერებისათვის – 7 ლარი;
- დ) 25 და მეტი საერთო შრომითი სტაჟის მქონე პენსიონერებისათვის – 10 ლარი.

იძულებით გადაადგილებული პირისათვის – დევნილისათვის, რომელიც დოკუმენტურად ვერ დაადასტურებს შრომით სტაჟს, 2007 წლის 1 სექტემბრის მდგომარეობით ასაკის გამო დანიშნული მინიმალური სახელმწიფო პენსიის დანამატი ამავე პერიოდთან განისაზღვრება შემდეგი წესით:

- ა) დევნილი მამაკაცებისათვის:
 - ა.ა) 65-დან 67 წლამდე — 2 ლარი;
 - ა.ბ) 67-დან 69 წლამდე — 4 ლარი;
 - ა.გ) 69-დან 71 წლამდე — 7 ლარი;
 - ა.დ) 71 წლიდან ზევით — 10 ლარი;

- ბ) დევნილი ქალებისათვის:
 - ბ.ა) 60-დან 62 წლამდე — 2 ლარი;
 - ბ.ბ) 62-დან 64 წლამდე — 4 ლარი;
 - ბ.გ) 64-დან 66 წლამდე — 7 ლარი;
 - ბ.დ) 66 წლიდან ზევით — 10 ლარი.

31. ვინ ანაზღაურებს დევნილის დაკრძალვის ხარჯებს?

„იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა შესახებ“ კანონის მე-5 მუხლის მე-2 პუნქტის მ) ქვეპუნქტის შესაბამისად, დევნილის გარდაცვალებისას დაკრძალვის ხარჯებს დადგენილი წესით ანაზღაურებენ დევნილის დროებითი განსახლების ადგილის მიხედვით, ადგილობრივი ბიუჯეტიდან. დაკრძალვის ხარჯების დადგენილი წესით ანაზღაურების თაობაზე იძულებით გადაადგილებულმა პირმა უნდა მიმართოს განცხადებით შესაბამის ადგილობრივ თვითმმართველობას გარდაცვალების მოწმობის ალების შემდეგ, რომელსაც დაურთავს ნარდგენილ განცხადებას.

32. ვინ არის უფლებამოსილი, მიიღოს სოციალური დახმარება და რა პროცედურები უნდა გაიაროს დევნილმა სიღარიბის ზღვარს მიღმა სტატუსის რეგისტრაციისათვის?

დევნილი ან დევნილი ოჯახის უფლებამოსილი წარმომადგენელი საარსებო მინიმუმის მისაღებად უნდა დარეგისტრირდეს სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში. რეგისტრაციისთვის უნდა შეავსოს განაცხადის სპეციალური ფორმა (განა-

ცხადის ელექტრონული ვერსია⁹) ან განაცხადის შესავსებად უნდა მიმართოს სააგენტოს რაიონულ (საქალაქო) განყოფილებას.

განაცხადის შევსების შემდეგ, თუ ოჯახს მიენიჭა შესაბამისი სარეიტინგო ქულა (არა უმეტეს 57 000), მას დაენიშნება ფულადი სოციალური შემწეობა.

სოციალურად დაუცველ ოჯახს უფლება აქვს თავად აირჩიოს ფულადი სოციალური დახმარების ფორმა. თუ ოჯახი იღებს „უმწეო მდგომარეობაში მყოფი ოჯახების სოციალური დახმარების“ სახელმწიფო პროგრამით გათვალისწინებულ ფულად დახმარებას (საოჯახო დახმარება) და/ან არის დევნილი და დევნილობის ყოველთვიური შემწეობის მიმღები, სააგენტოს პასუხისმგებელი პირი სოციალური დახმარების დანიშვნის შესახებ განცხადების შევსებამდე ოჯახს უხსნის, რომ სოციალური დახმარების დანიშვნის შემთხვევაში, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, ოჯახს შეუწყდება საოჯახო დახმარება ან დევნილის ყოველთვიური შემწეობა.¹⁰

ოჯახს აქვს უფლება, აირჩიოს ის სოციალური დახმარება, რომლის მიღებაც მას სურს. იმ შემთხვევაში, თუ ოჯახს სურს დარჩეს საოჯახო დახმარების და/ან დევნილის შემწეობის მიმღებად, ოჯახის უფლებამოსილი პირი ავსებს სოციალური დახმარების დანიშვნაზე უარის განცხადებას.

„სოციალური დახმარების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2006 წლის 28 ივლისის №145 დადგენილების მე-5 მუხლის მე-2 პუნქტის მიხედვით, ოჯახს, რომელიც დადგენილი წესით რეგისტრირებულია „სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში“ და მისი სარეიტინგო ქულა ნაკლებია 57 001-ზე, საარსებო შემწეობის დანიშვნის უფლება ეძლევა სარეიტინგო ქულის მინიჭების თვიდან მესამე თვეს (თვეთა ათვლისას სარეიტინგო ქულის მინიჭების მომდევნო თვე ითვლება პირველ თვედ).

საარსებო შემწეობის ოდენობა ერთსულიანი ოჯახისათვის შეადგენს ყოველთვიურად 30 ლარს, ხოლო ოჯახის ყოველ მომდევნო წევრზე აღნიშნულ თანხას ემატება 24 ლარი.

განაცხადის სპეციალური ფორმის შევსებისთვის საჭირო საბუთების ნუსხა:

- ოჯახის სრულწლოვანი წევრების პირადობის მონმობები ან საქართველოს მოქალაქის პასპორტები;
- ოჯახის იმ წევრთა დაბადების მონმობები, რომლებიც განაცხადის შემოტანის მომენტისთვის არასრულწლოვნები არიან (16 წლამდე);
- მეურვეობის ან მზრუნველობის დამადასტურებელი დოკუმენტი ან ნოტარიულად დამოწმებული რწმუნებულება, თუ განცხადება შემოაქვს პირს, რომელიც ოჯახის წევრი არ არის.

⁹ <http://ssa.gov.ge/index>.

¹⁰ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ვებგვერდი; ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 7 ოქტომბერს; <http://www.ssa.gov.ge/index>.

33. რა ოდენობით განისაზღვრება დევნილისათვის ყოველთვიური შემწეობა?

„საქართველოს 2010 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, 2010 წლისათვის ორგანიზებულად განსახლებულ ერთ დევნილზე გასაცემი ყოველთვიური შემწეობა განისაზღვრება 22 ლარის ოდენობით, ხოლო კერძო სექტორში განსახლებულ ერთ დევნილსა და ლტოლვილზე გასაცემი ყოველთვიური შემწეობა — 28 ლარის ოდენობით.¹¹

34. რა ოდენობის ფულადი დახმარება ენიშნება სახელმწიფოს მიერ შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე (შშმპ) იძულებით გადაადგილებულ პირს?

იძულებით გადაადგილებულ პირს – დევნილს, როგორც საქართველოს ნებისმიერ მოქალაქეს, „სახელმწიფო პენსიის, სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის დანიშვნისა და გაცემის წესების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2006 წლის 10 თებერვალის №46/ნ ბრძანების მე-8 მუხლის 1-ლი პუნქტის მიხედვით, შეზღუდული შესაძლებლობის გამო სახელმწიფო პენსია ენიშნება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მას დადგენილი აქვს მკვეთრად ან მნიშვნელოვნად გამობატული შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსი ან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვის სტატუსი.

მკვეთრად გამობატული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისთვის დანიშნული სახელმწიფო პენსია – 80 ლარი.

მნიშვნელოვნად გამობატული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისთვის დანიშნული სახელმწიფო პენსია – 70 ლარი.

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვებისათვის დანიშნული სახელმწიფო პენსია – 70 ლარი.

შშმ პირმა პენსიის დასანიშნად უნდა მიმართოს სოციალური მომსახურების სააგენტოს რაიონულ განყოფილებას, რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით.

მოაქალაქემ შეზღუდული შესაძლებლობის გამო პენსიის დანიშვნისათვის უნდა წარადგინოს საჭირო დოკუმენტაციის ნუსხა:

- განცხადება (სოციალური მომსახურების სააგენტოს რაიონული განყოფილების უფროსის სახელზე);
- პირადობის მოწმობა ასლთან ერთად;
- სამედიცინო დანესებულების მიერ გაცემული სამედიცინო-სოციალური ექსპერტიზის შემონმების აქტის ამონაწერი (დედანი).¹²

¹¹ „საქართველოს 2010 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონი, თავი VII, მუხლი 33. საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო. განსახორციელებელი ღონისძიებები; ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 15 ოქტომბერს <http://www.mof.ge/common/get>

¹² სოციალური მომსახურების სააგენტოს ვებგვერდი; ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 18 ოქტომბერს <http://www.ssa.gov.ge/index>.

35. რა დოკუმენტაცია უნდა წარადგინოს შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირმა და- მხმარე საშუალებების მისაღებად და სად?

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2009 წლის 30 დეკემბერის №442/ნ ბრძანებით დამტკიცებული „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა, ხანდაზმულთა და ოჯახურ მზრუნველობას მოკლებულ ბავშვთა სოციალური რეაბილიტაციის ხელშეწყობის“ 2010 წლის სახელმწიფო პროგრამის „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა დამხმარე საშუალებებით უზრუნველყოფის“¹³ ქვეპროგრამის ფარგლებში დამხმარე საშუალებების მიღების მიზნით მოქალაქემ ან მისმა წარმომადგენელმა განცხადებით (დამხმარე საშუალების საჭიროების მქონე პირის საცხოვრებელი ადგილის მისამართის ზუსტი მითითებით) უნდა მიმართოს სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს (მისამართზე: აკ. წერეთლის გამზ. 144) ან რეგიონულ ფილიალებს. წარმომადგენელი შეიძლება იყოს მშობელი ან კანონმდებლობის შესაბამისად დანიშნული მეურვე. მეურვე შეიძლება იყოს ამ პირის ოჯახის წევრი ან ნათესავი, ვინც სურვილს გამოთქვამს პირის მეურვეობაზე. მეურვედ დანიშვნა ხდება მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოების მიერ. მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოები მდებარეობს საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროში.

განცხადებას, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირისთვის დამხმარე საშუალებების მისაღებად, თან უნდა ერთვოდეს:

სავარძელ-ეტლის მოთხოვნის შემთხვევაში:

- ა) პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის, 16 წლამდე ასაკის პირის შემთხვევაში კი – დაბადების მოწმობის ასლი;
- ბ) შშმ პირის სტატუსის დამადასტურებელი საბუთის ასლი, თუკი ასეთი არსებობს;
- გ) „სამედიცინო-სოციალური ექსპერტიზისათვის საჭირო ფორმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2007 წლის 27 თებერვლის №64/ნ ბრძანებით დამტკიცებული ფორმა №IV-50/2-ის ასლი, სადაც მითითებული იქნება დამხმარე საშუალების (სავარძელ-ეტლის) საჭიროება;
- დ) „სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში“ რეგისტრაციის დამადასტურებელი მოწმობის ასლი, თუკი ასეთი არსებობს.

ხელჯოხის (ასევე – უსინათლოთა) ან ყავარჯენის (ასევე – ხელჯოხ-ყავარჯენის) მოთხოვნის შემთხვევაში:

- ა) პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის, 16 წლამდე ასაკის პირის შემთხვევაში კი – დაბადების მოწმობის ასლი;
- ბ) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი პენსიის მიმღები კატეგორიის (ასაკით პენსიონერი ან შშმ პირი) დამადასტურებელი საბუთის ასლი;
- გ) „სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში“ რეგისტრაციის დამადასტურებელი მოწმობის ასლი, თუკი ასეთი არსებობს.

სმენის აპარატის და კონსლარული იმპლანტის მოთხოვნის შემთხვევაში:

- ა) პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის, 16 წლამდე ასაკის პირის შემთხვევაში – დაბადების მოწმობის ასლი;
- ბ) შშმ პირის სტატუსის დამადასტურებელი მოწმობის ასლი, თუკი ასეთი არსებობს;

¹³ ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 15 ოქტომბერს, <http://www.hespa.ge/index.php>

- გ) „სამედიცინო-სოციალური ექსპერტიზისათვის საჭირო ფორმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2007 წლის 27 თებერვლის N64/ნ ბრძანებით დამტკიცებული ფორმა IV-50/2-ის ასლი, სადაც მითითებული იქნება დამხმარე საშუალების (სმენის აპარატის ან კოხლეარული იმპლანტის) საჭიროება;
- დ) „სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში“ რეგისტრაციის დამადასტურებელი მონმობის ასლი, თუკი ასეთი არსებობს.

საპროთეზო-ორთოპედიული ნაწარმის მოთხოვნის შემთხვევაში:

- ა) პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის, 16 წლამდე ასაკის პირის შემთხვევაში – დაბადების მონმობის ასლი;
- ბ) შშმ პირის სტატუსის დამადასტურებელი საბუთის ასლი;
- გ) „სამედიცინო-სოციალური ექსპერტიზისათვის საჭირო ფორმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2007 წლის 27 თებერვლის N64/ნ ბრძანებით დამტკიცებული ფორმა N9IV-50/2-ის ასლი, სადაც მითითებული იქნება საპროთეზო-ორთოპედიული საშუალების საჭიროება;
- დ) „სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში“ რეგისტრაციის დამადასტურებელი მონმობის ასლი, თუკი ასეთი არსებობს.

36. ოჯახში ძალადობის დროს ვის უნდა მიმართოს დევნილმა დაცვისათვის?

• **რას გულისხმობს ოჯახში ძალადობა?**

ოჯახში ძალადობა გულისხმობს ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის კონსტიტუციური უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევას, რაც გამოხატულია ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური, სექსუალური ძალადობით ან იძულებით. ძალადობის თითოეული ფორმა შემდეგნაირადაა განმარტებული:

ფიზიკური ძალადობა – ცემა, წამება, ჯანმრთელობის დაზიანება, თავისუფლების უკანონო აღკვეთა ან სხვა ისეთი მოქმედება, რომელიც იწვევს ფიზიკურ ტკივილს ან ტანჯვას; ჯანმრთელობის მდგომარეობასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობა, რაც იწვევს ოჯახის წევრის ჯანმრთელობის დაზიანებას ან სიკვდილს.

ფსიქოლოგიური ძალადობა – შეურაცხყოფა, შანტაჟი, დამცირება, მუქარა ან სხვა ისეთი მოქმედება, რომელიც ადამიანის პატივისა და ღირსების შელახვას იწვევს.

ეკონომიკური ძალადობა – ქმედება, რომელიც იწვევს საკვებით, საცხოვრებელი და ნორმალური განვითარების სხვა პირობებით უზრუნველყოფის, საკუთრებისა და შრომის უფლებების განხორციელების, აგრეთვე თანასაკუთრებაში არსებული ქონებით სარგებლობისა და კუთვნილი წილის განკარგვის უფლების შეზღუდვას.

სექსუალური ძალადობა – სქესობრივი კავშირი ძალადობით, ძალადობის მუქარით ან მსხვერპლის უმნეობის გამოყენებით; სქესობრივი კავშირი ან სექსუალური ხასიათის სხვაგვარი მოქმედება ან გარყვნილი ქმედება არასრულწლოვანის მიმართ.

იძულება – ადამიანის ფიზიკური ან ფსიქოლოგიური იძულება, შეასრულოს ან არ შეასრულოს მოქმედება, რომლის განხორციელება ანდა რომლისგან თავის შეკავებაც მისივე უფლებაა ან საკუთარ თავზე განიცადოს თავისი ნება-სურვილის საწინააღმდეგო ზემოქმედება.

• **ვინ ითვლება ოჯახში ძალადობის მსხვერპლად და ვინ – მოძალადედ?**

ოჯახში ძალადობის **მსხვერპლი** არის ოჯახის წევრი, რომელმაც განიცადა ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, სექსუალური ძალადობა ან იძულება ოჯახის სხვა წევრის მხრიდან. **მოძალადე** არის ოჯახის წევრი, რომელიც ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ახორციელებს ფიზიკურ, ფსიქოლოგიურ, ეკონომიკურ, სექსუალურ ძალადობას ან იძულებას.

• **როგორ მოვიძებნო, თუ მე ან ჩემი ახლოვანი ოჯახში ძალადობის მსხვერპლია?**

საქართველოს კანონმდებლობა იცავს მოქალაქეებს ოჯახში ძალადობისაგან. ოჯახში ძალადობის შემთხვევებზე ოპერატიულ რეაგირებას ახდენს საპატრულო (ან საუბნო) პოლიცია მსხვერპლთა დაცვისა და მოძალადისათვის გარკვეული მოქმედებების შეზღუდვის უზრუნველსაყოფად. ამ მიზნებისათვის დროებითი ღონისძიების სახით გაიცემა შემაკავებელი ორდერი. ამასთან, ოჯახში ძალადობის მსხვერპლს შეუძლია მიმართოს რაიონულ/საქალაქო სასამართლოს დამცავი ორდერის გაცემის თხოვნით, რომელიც აგრეთვე მიზნად ისახავს გარკვეული ღონისძიებების დაწესებას მსხვერპლის დასაცავად და მოძალადის ქმედებების შესაზღუდად.

მსხვერპლთა დაცვის დროებით ღონისძიებებში იგულისხმება:

- მოძალადისაგან მსხვერპლის, მასზე დამოკიდებული პირის დაცვის ზომები;
- მოძალადისაგან მსხვერპლის, მასზე დამოკიდებული პირის გარიდებისა და თავშესაფარში მათი მოთავსების საკითხები;
- მოძალადისთვის თანასაკუთრებით ერთპიროვნულად სარგებლობის უფლების აკრძალვა;
- მოძალადის ბავშვისაგან განცალკევების, მასთან შეხვედრისა და ურთიერთობის რეგულირების საკითხები;
- მოძალადის მიახლოების შეზღუდვა/აკრძალვა მსხვერპლთან, მსხვერპლის სამსახურთან და სხვა ადგილებთან, სადაც მსხვერპლი იმყოფება;
- მოძალადისათვის იარაღით, ასევე სამსახურებრივ-სამშატო იარაღით, სარგებლობის უფლების შეზღუდვა, ასევე იარაღის შექმნის ან შექმნაზე ნებართვის მოპოვების უფლების აკრძალვა ორდერის მოქმედების ან ორდერით განსაზღვრულ პერიოდში;
- სხვა საკითხები, რომლებიც აუცილებელია მსხვერპლის უსაფრთხოებისათვის.

ოჯახში ძალადობის შემთხვევისას დაუკავშირდით საპატრულო პოლიციას ნომერზე 022. შემაკავებელი და დამცავი ორდერის გამოცემა სავალდებულოდ არ გულისხმობს მოძალადის მიმართ სისხლის სამართლებრივი დევნის დაწყებას.

გარდა ამისა, არსებობს **24-საათიანი ეროვნული ცხელი ხაზი**, რომელიც გაგინვეთ კრიზისულ და სამართლებრივ დახმარებას ოჯახში ძალადობის შემთხვევებში. ცხელი ხაზის ტელეფონის ნომერია: **309 903** (ზარი ანონიმურია). ცხელი ხაზი მოქმედებს ტრეფიკინგის მსხვერპლთა (დაზარალებულთა) დაცვისა და დახმარების სახელმწიფო ფონდის ფარგლებში. ფონდთან არსებობს აგრეთვე ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა თავშესაფრები, სადაც შესაძლებელია ოჯახში ძალადობის მსხვერპლისა და მისი შვილების დროებით განთავსება. ფონდი ოჯახში ძალადობის მსხვერპლს უწევს პირველად სამედიცინო დახმარებას, იურიდიულ და ფსიქოლოგიურ დახმარებას და ხელს უწყობს მის ფსიქოსოციალურ რეაბილიტაციას.

ჯანდაცვა

37. სამსახურეობრივი ტრავმის შემთხვევაში, გარდა მკურნალობის ხარჯის ანაზღაურებისა, ეძლევა თუ არა კომპენსაცია დაზარალებულის ოჯახს?

სამსახურეობრივი მოვალეობის შესრულებისას მიღებული ტრავმის შემთხვევაში მკურნალობის ხარჯებს მთლიანად ანაზღაურებს დამსაქმებელი (შრომის კოდექსის 35-ე მუხლის მე-6 ნაწილი). რაც შეეხება დაზარალებულისთვის კომპენსაციის მიცემას, მთავრობის 2007 წლის 24 მარტის დადგენილებით („შრომითი მოვალეობის შესრულებისას მუშაკის ჯანმრთელობისათვის მიყენებული ზიანის ანაზღაურების წესის შესახებ“) ნათქვამია, რომ დამსაქმებელი ვალდებულია აანაზღაუროს ზიანი, რომელიც მიადგა დასაქმებულის ჯანმრთელობას შრომითი მოვალეობის შესრულებისას, თუ ზიანი გამონწვეულია დამსაქმებელის ბრალეული მოქმედებით. სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით, დასაქმებულს სამი წლის ვადაში აქვს უფლება მოითხოვოს მისი ანაზღაურება. დამსაქმებლისა და დასაქმებულის შეთანხმების შემთხვევაში შესაძლებელია ანაზღაურება მოხდეს ერთჯერადი კომპენსაციის გადახდით ან ყოველთვიური სარჩოს სახით.¹⁴

38. რა დოკუმენტები უნდა დაერთოს ავადმყოფი დევნილისთვის ერთჯერადი სამედიცინო დახმარების მსურველის განცხადებას?

დევნილისათვის ერთჯერადი დახმარების განცხადებას უნდა დაერთოს ფორმა 100, პირადობის მოწმობისა და დევნილის მოწმობის ასლები.¹⁵ დევნილმა განცხადება უნდა წარადგინოს სოციალური მომსახურების სააგენტოს რაიონულ (საქალაქო) განყოფილებაში.

39. დევნილთა რომელ კატეგორიას ეკუთვნის სამედიცინო დაზღვევის პოლისი?

2010 წელს სადაზღვევო ვაუჩერი მიეცათ იმ მოქალაქეებს, რომლებიც რეგისტრირებული არიან „სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში“ და რომელთათვის მინიჭებული სარეიტინგო ქულა არ აღემატება 70 000-ს.¹⁶

¹⁴ შრომის კოდექსის 35-ე მუხლის მე-6 ნაწილი და საქართველოს მთავრობის დადგენილება №53 2007 წლის 24 მარტი; ქ. თბილისი; შრომითი მოვალეობის შესრულებისას მუშაკის ჯანმრთელობისათვის მიყენებული ზიანის ანაზღაურების წესის შესახებ.

¹⁵ საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს ვებგვერდი. ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 7 ოქტომბერს; <http://www.mra.gov.ge/#index/80/GEO>

¹⁶ საქართველოს მთავრობის დადგენილება №218 2009 წლის 9 დეკემბერი; ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 7 ოქტომბერს http://moh.gov.ge/ge_pdf/politika/2010/1.pdf

სახელმწიფო პროგრამების ფარგლებში მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაზღვევის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებებისა და სადაზღვევო ვაუჩერის პირობების განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2009 წლის 9 დეკემბრის №218 დადგენილების მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, სადაზღვევო ვაუჩერი მიეცემათ „ოჯახებს, რომლებიც 2008 წლის 6 აგვისტოდან საქართველოზე რუსეთის ფედერაციის შეიარაღებული თავდასხმის შედეგად იძულებული გახდნენ, დაეტოვებინათ მუდმივი საცხოვრებელი ადგილები და გადაადგილებულიყვნენ საქართველოს ტერიტორიის ფარგლებში და რომლებიც განსახლებულ იქნენ სახელმწიფოს ან სხვა იურიდიული პირების მიერ შესყიდულ, რეაბილიტირებულ ან ახლად შექმნილ საცხოვრებელ ადგილებში“. მათი სადაზღვევო პერიოდი დაიწყება 2010 წლის 1 მაისიდან კომპეტენტური ორგანოების მხრიდან ბენეფიციარების შესახებ სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოში სიის წარდგენის თვის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან.

40. თუ შეიძლება დამატებითი შეღავათებით სარგებლობა არასრულწლოვანი ბავშვის გადაუდებელი ოპერაციის დროს?

ბავშვთა სამედიცინო მომსახურების სახელმწიფო პროგრამა¹⁷, რეფერალური მომსახურების სახელმწიფო პროგრამა¹⁸ და სადაზღვევო ვაუჩერით დაფინანსებული მომსახურება ითვალისწინებს 0-დან 3 წლამდე ასაკის ბავშვთა სტაციონარულ მომსახურებას თანადაფინანსებით (80%-ს იხდის სახელმწიფო) და კრიტიკული მდგომარეობებისა და ნეონატოლოგიური მომსახურების სრულ ანაზღაურებას.

პროგრამას ახორციელებს ჯანმრთელობისა და სოციალური პროგრამების განმახორციელებელი კონტრაქტორი დანესებულებები. საჭიროების შემთხვევაში დაინტერესებულმა პირმა უნდა მიმართოს აღნიშნულ სამედიცინო დანესებულებებს¹⁹.

41. რა პროგრამებს ახორციელებს სახელმწიფო შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვისათვის?

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის №442/ნ ბრძანების²⁰ (2009 წლის 30 დეკემბერი) თანახმად, 2010 წელს ხორციელდება „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა, ხანდაზმულთა და ოჯახურ მზრუნველობას მოკლებულ ბავშვთა სოციალური რეაბილიტაციის ხელშეწყობის სახელმწიფო პროგრამა“, რომელიც ითვალისწინებს შშმ პირთა (მათ შორის – ბავშვთა) სოციალურ მომსახურებას შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელებით:

- შშმ პირთა დღის ცენტრების ქვეპროგრამა
- ყრუ-მუნჯების კომუნიკაციის ხელშეწყობის ქვეპროგრამა
- შშმ ბავშვთა ფსიქოსომატური აბილიტაციის/რეაბილიტაციის ქვეპროგრამა
- ბავშვთა ადრეული განვითარების ქვეპროგრამა

¹⁷ ბავშვთა სამედიცინო მომსახურების სახელმწიფო პროგრამა; ჯანმრთელობისა და სოციალური პროგრამების სააგენტო; ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 15 ოქტომბერს http://www.hespa.ge/files/111_167_353172_baxSvTaprograma.pdf

¹⁸ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის მინისტრიის ბრძანება №424/ნ.

¹⁹ კონტრაქტორი დანესებულებების შესახებ ინფორმაცია იხ. დანართი ნ.

²⁰ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის №442/ნ ბრძანება (2009 წლის 30 დეკემბერი) „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა, ხანდაზმულთა და ოჯახურ მზრუნველობას მოკლებულ ბავშვთა სოციალური რეაბილიტაციის ხელშეწყობის 2010 წლის სახელმწიფო პროგრამის დამტკიცების შესახებ“.

- შშმ პირთა დასაქმების ხელშეწყობის ქვეპროგრამა
- დამხმარე საშუალებებით უზრუნველყოფის ქვეპროგრამა
- გადასაადგილებელი საშუალებებით უზრუნველყოფის კომპონენტი
- საპროთეზო-ორთოპედიული საშუალებებით უზრუნველყოფის კომპონენტი
- სმენის აპარატებით უზრუნველყოფის კომპონენტი
- კონსლერული იმპლანტით უზრუნველყოფის კომპონენტი

განათლება

42. ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მცხოვრებ პირებს თუ აქვთ უფლება ისარგებლონ დევნილ-თათვის განკუთვნილი შეღავათებითა და სახელწიფო პროგრამებით?

საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 3 აგვისტოს N№227 დადგენილების²¹ თანახმად, სოციალური პროგრამის ფარგლებში დაფინანსება შეიძლება მოიპოვონ სტუდენტებმა, რომლებიც ბოლო ორი წლის განმავლობაში სწავლობდნენ და სრული ზოგადი განათლების დამადასტურებელი დოკუმენტი მიიღეს „ოკუპირებული ტერიტორიების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ ოკუპირებულ ტერიტორიაზე არსებულ ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში ან რომელთა სრული ზოგადი განათლების აღიარება მოხდა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით, ასევე სტუდენტებმა, რომლებიც 2008 წლის 7 აგვისტომდე ბოლო ორი წლის განმავლობაში სწავლობდნენ ოკუპირებულ ტერიტორიაზე, ხოლო სრული ზოგადი განათლების დამადასტურებელი დოკუმენტი მიიღეს ოკუპირებული ტერიტორიის ფარგლებს გარეთ, იგულისხმება:

- ა) აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში, მათ შორის, აჭარის მუნიციპალიტეტში;
- ბ) ცხინვალის რეგიონში (ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიები), მათ შორის, ქურთას, ერედვისა და ახალგორის მუნიციპალიტეტებში;
- გ) საჩხერის მუნიციპალიტეტის სოფელ პერეგში.

სტუდენტებმა უნდა წარმოადგინონ:

- ა) განცხადება;
- ბ) საქართველოს მოქალაქის პირადობის მოწმობის (პასპორტის) ასლი;
- გ) სრული ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებიდან²² შესაბამის სკოლაში ბოლო ორი წლის განმავლობაში სწავლის შესახებ ან ცნობა 2008 წლის 7 აგვისტომდე შესაბამის სკოლაში ბოლო ორი წლის განმავლობაში სწავლის შესახებ.

²¹ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 03 აგვისტოს N№227 დადგენილება; „2010-2011 სასწავლო წელს უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში აკადემიური უმაღლესი განათლების პირველ საფეხურზე ან პროფესიული უმაღლესი განათლების საგანმანათლებლო პროგრამებზე წარიცხულ სტუდენტთა სოციალური პროგრამის ფარგლებში სახელმწიფო სასწავლო გრანტით დაფინანსების ოდენობისა და პირობების განსაზღვრის შესახებ“; ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 7 ოქტომბერს; <http://www.mes.gov.ge/content.php?id=1232&lang=geo>

²² საქართველოში სრული ზოგადი განათლება მოიცავს 12 წელს; საქართველოს კანონი ზოგადი განათლების შესახებ, თავი I, მუხლი II, (მ) პუნქტი, 2005.

ამ დადგენილების მიხედვით, სტუდენტები სოციალური პროგრამის ფარგლებში დაფინანსების მისაღებად განცხადებას თანდართულ დოკუმენტებთან ერთად წარადგენენ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლებისა და კულტურის სამინისტროში და ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე დროებითი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის ადმინისტრაციაში.

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლებისა და კულტურის სამინისტრო და ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე დროებითი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის ადმინისტრაცია ერთ კვირაში დაადგენს ამ დადგენილებით განსაზღვრულ პირობებთან სტუდენტებისაგან მიღებულ შესაბამისობას და სათანადო დოკუმენტებს წარუდგენს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს.

43. საქართველოს რომელ პროფესიულ სასწავლებელში შეიძლება გაიარონ დევნილებმა გადამზადების კურსები?

დევნილმა ისევე, როგორც საქართველოს ნებისმიერმა მოქალაქემ, შესაძლებელია პროფესიული განათლების მისაღებად მიმართოს შემდეგ პროფესიული განათლების ცენტრებს²³:

1. ინფორმაციული ტექნოლოგიების პროფესიული სწავლების ცენტრი;
2. თბილისის პროფესიული სწავლების ცენტრი „იკაროსი“;
3. თბილისის პროფესიული სწავლების ცენტრი „სპექტრი“;
4. თბილისის მრავალდარგოვანი პროფესიული სწავლების ცენტრი;
5. თბილისის პროფესიული სწავლების ცენტრი „მარგი“;
6. თბილისის მრავალპროფილიანი პროფესიული კოლეჯი;
7. ჯვარის პროფესიული სწავლების ცენტრი;
8. ფოთის პროფესიული სწავლების ცენტრი;
9. მესტიის პროფესიული სწავლების ცენტრი;
10. ამბროლაურის პროფესიული სწავლების ცენტრი;
11. ოზურგეთის პროფესიული სწავლების ცენტრი;
12. ახალციხის პროფესიული სწავლების ცენტრი;
13. რუსთავის პროფესიული სწავლების ცენტრი „მოდუსი“;
14. ხიდისთავის პროფესიული სწავლების ცენტრი;
15. კაჭრეთის პროფესიული სწავლების ცენტრი;
16. თელავის პროფესიული სწავლების ცენტრი;
17. ბათუმის პროფესიული სწავლების ცენტრი;
18. ქობულეთის პროფესიული სწავლების ცენტრი;
19. ქუთაისის პროფესიული სწავლების ცენტრი.

²³ დაწვრილებითი ინფორმაცია პროფესიული განათლების ცენტრების შესახებ იხ. დანართი 4.

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებები, სადაც ხორციელდება პროფესიული პროგრამები

1. გორის სასწავლო უნივერსიტეტი
2. ბათუმის საზღვაო აკადემია
3. შოთა მესხიას სახ. ზუგდიდის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი
4. ახალქალაქის უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება-კოლეჯი
5. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, პროფესიული განათლების დაფინანსებას ახორციელებენ სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოები, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების შესაბამისი ორგანოები და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები.

აფხაზეთის ა/რ განათლებისა და კულტურის სამინისტროს ხელშეწყობით საჯარო სკოლებში ხორციელდება რამდენიმე საგანმანათლებლო პროგრამა:

- **„აფხაზეთის საჯარო სკოლებში სახელობო და შემოქმედებითი ინიციატივების ხელშეწყობა“.** პროგრამა ხორციელდება აფხაზეთის ა/რ განათლებისა და კულტურის სამინისტროს დაქვემდებარებაში მყოფ შემდეგ საჯარო სკოლებში: ზუგდიდის №1 საჯარო სკოლა; სენაკის №7 საჯარო სკოლა; ჩხორონყუს №10 საჯარო სკოლა; თბილისის №2 საჯარო სკოლა. პროგრამის ფარგლებში უფროსკლასელები სწავლობენ მინანქარს, თექასა და ჭრა-კერვას.²⁴
- **აფხაზეთის ახალგაზრდების მხარდაჭერის პროგრამა.** პროგრამაში მონაწილეობა შეუძლიათ ახალგაზრდებს აფხაზეთიდან, რომლებიც ჩარიცხული არიან საქართველოს უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში მათი სწავლების თანადაფინანსებისათვის როგორც საქართველოში, ისე საერთაშორისო გაცვლით პროექტებში მონაწილეობისათვის.²⁵
- **სოციალურად დაუცველი ბავშვებისათვის სახელმძღვანელოებით დახმარების პროგრამა.** პროგრამა ითვალისწინებს სოციალურად დაუცველი დევნილი ბავშვების სასკოლო სახელმძღვანელოებით უზრუნველყოფას.

დევნილთა პროფესიული გადამზადების პროგრამას ახორციელებს აგრეთვე მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის დასაქმებაზე კონსულტაციისა და მიმართვის ცენტრი.²⁶

²⁴ აფხაზეთის ა/რ განათლებისა და კულტურის სამინისტრო; ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 1 ნოემბერს; <http://meca.gov.ge/?cat=grants&lang=geo>

²⁵ აფხაზეთის ა/რ განათლებისა და კულტურის სამინისტრო; ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 1 ნოემბერს; <http://meca.gov.ge/?cat=grants&lang=geo>

²⁶ დასაქმებაზე კონსულტაციისა და მიმართვის ცენტრი. ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 26 ოქტომბერს; <http://www.jcrc.ge/index.php?a=main&mid=15&sid=40&lang=ge>

44. რა ტიპის განათლების შესაძლებლობები არსებობს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვებისათვის?

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო²⁷ საქართველოს რეგიონების ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში ინკლუზიური განათლების დანერგვის მიზნით ახორციელებს პროექტს – „ინკლუზიური განათლების განვითარება საქართველოს ცხრა რეგიონის საჯარო სკოლაში“²⁸. ეს არის სამწლიანი პროგრამა (2009-2011), რომელიც ხორციელდება ნორვეგიის განათლებისა და კვლევის სამინისტროს მხარდაჭერით. პროგრამა მიმდინარეობს საქართველოს შემდეგ ქალაქებში: მცხეთა, თელავი, ზესტაფონი, ხაშური, ონი, რუსთავი, ჩოხატაური, ზუგდიდი, ახალციხე, ქობულეთი.²⁹

2006-2008 წლებში ეროვნული სასწავლო გეგმებისა და შეფასების ცენტრმა, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ინიციატივითა და ფინანსური მხარდაჭერით და ნორვეგიის მთავრობის ფინანსური და მეთოდოლოგიური მხარდაჭერით, ასევე განახორციელა პროექტი „ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში ინკლუზიური განათლების დანერგვის პროექტი თბილისის სკოლებისათვის“. პროექტი მიზნად ისახავდა ინკლუზიური სწავლების დანერგვას დედაქალაქის ათ (№ 67, 130, 24, 10, 180, 87, 60, 181, 21, 160) სკოლაში.³⁰

²⁷ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ვებგვერდი; „ინკლუზიური განათლების განვითარება საქართველოს ცხრა რეგიონის საჯარო სკოლებში“; ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 28 ოქტომბერს; <http://www.mes.gov.ge/content.php?id=540&lang=geo>

²⁸ დამატებითი ინფორმაცია იხ. ქვემოთ, დანართი III.

²⁹ საკონტაქტო ინფორმაცია ამ სკოლების შესახებ იხ. ქვემოთ, დანართი IV.

³⁰ პროექტის ფარგლებში შეიქმნა ვებგვერდი <http://www.inclusion.ge/> ინფორმაცია მოპოვებულია 2010 წლის 28 ოქტომბერს.

დანართები

დანართი 1. სახელმწიფო სტრუქტურების საკონტაქტო ინფორმაცია

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო

მისამართი: საქართველო, თბილისი, 0177, თამარაშვილის ქ. 15ა.

ტელეფონი: (995 32) 31 15 85

ცხელი ხაზი: (995 32) 43 11 00

ფაქსი: (995 32) 31 15 96

ელ. ფოსტა: info@mra.gov.ge

ვებგვერდი: www.mra.gov.ge

საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0133 გორგასლის №24.

ტელეფონი: (995 32) 40 52 02

ცხელი ხაზი: (995 32) 0008

საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0102, წმ. ნიკოლოზის/წ. ჩხეიძის №2.

ცხელი ხაზი: (995 32) 8800 28 28 28

ელ. ფოსტა: info@napr.gov.ge

ვებგვერდი: www.napr.gov.ge

სამოქალაქო რეესტრის სააგენტო

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0119, აკ. წერეთლის გამზ. №67.º

ცხელი ხაზი: (995 32) 404020

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0108, ჭანტურიას ქ. №12.

ტელეფონი: (995 32) 99 11 21; 99 11 77
ვებგვერდი: www.economy.ge

პრივატიზების დეპარტამენტი

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0108, ჭანტურიას ქ. №12.
ტელეფონი: (995 32) 991106; 991131; 991111
ელ.ფოსტა: info-privatization@economy.ge
ვებგვერდი: <http://www.privatization.ge>

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0119, აკ. წერეთლის გამზ. №144.
ტელეფონი: (995 32) 45 40 90, 45 40 80

ჯანმრთელობისა და სოციალური პროგრამების სააგენტო

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0119, აკ. წერეთლის გამზ. №144.
ცხელი ხაზი (995 32) 45 40 80; 45 40 90
ელ. ფოსტა: info@hespa.ge
ვებგვერდი: www.hespa.ge

სოციალური მომსახურების სააგენტო

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0102, ჯავახიშვილის ქ. №51.
ტელეფონი: (995 32) 91 00 46
ფაქსი: (995 32) 95 55 83
ელ. ფოსტა: info@ssa.gov.ge
ვებგვერდი: www.ssa.gov.ge

აფხაზეთის ა/რ განათლებისა და კულტურის სამინისტრო

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0102, დ. უზნაძის ქ. №68.
ცხელი ხაზი: (995 32) 95 86 59
ტელ/ფაქსი: (995 32) 95 07 52
ვებგვერდი: www.meca.gov.ge

სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0186, ანა პოლიტკოვსკაიას ქ 9,
სსიპ სოხუმის უნივერსიტეტის I კორპ.
ტელეფონი: (995 32) 54 14 05
ელ. ფოსტა: info@sou.ge
ვებგვერდი: www.sou.edu.ge

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0102, დ. უზნაძის ქ. №52.

ტელეფონი: (995 32) 31 89 40

ცხელი ხაზი: (995 32) 31 89 50

ფაქსი: (995 32) 92 32 11

ელ. ფოსტა: pr@mes.gov.ge

ვებგვერდი: www.mes.gov.ge

გამოცდების ეროვნული ცენტრი

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0102, ივ. ჯავახიშვილის ქ. №60.

ტელეფონი: (995 32) 20 62 32

ცხელი ხაზი: (995 32) 20 62 32

ფაქსი: (995 32) 43 94 03

ელ. ფოსტა: pr@naec.ge

ვებგვერდი: www.naec.ge

განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0102, ალექსიძის ქ. №1.

ტელეფონი: (995 32) 36 57 92

ელ. ფოსტა: info@nea.ge

ვებგვერდი: www.nea.ge

ეროვნული სასწავლო გეგმებისა და შეფასების ცენტრი

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0102, დ. უზნაძის ქ. №52.

ტელეფონი: (995 32) 95 79 88

ფაქსი: (995 32) 95 79 88

ელ. ფოსტა: info@ganatileba.org

ვებგვერდი: www.ncac.ge

მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0102, დ. უზნაძის ქ. №52.

ტელეფონი: (995 32) 95 82 01

ფაქსი: (995 32) 95 79 88

ელ. ფოსტა: info@tpdc.ge

ვებგვერდი: www.tpdc.ge

საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ინფრასტრუქტურის განვითარების სააგენტო

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0102, დ. უზნაძის ქ. №68, მე-3 სართული.

ტელეფონი: (995 32) 91 05 50

ფაქსი: (995 32) 91 05 52

ელ. ფოსტა: info@esida.ge

ვებგვერდი: www.esida.ge

**დანართი 2. დევნილთა პროფესიულ გადამზადებასა და ეკონომიკურ
გაძლიერებაზე მომუშავე საერთაშორისო და ადგილობრივი
არასამთავრობო ორგანიზაციები**

მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია (IOM)

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0179, ი. გოგებაშვილის ქ. №41.

ტელეფონი: (995 32) 25 22 16; 29 38 94; 25 04 42

ფაქსი: (995 32) 25 22 17

ელ. ფოსტა: iomtbilisi@iom.ge

ვებგვერდი: www.iom.ge

**მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია დასაქმებაზე კონსულტაციისა
და მიმართვის ცენტრი**

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0160, ბუდაკეშტის ქ. №1.

ტელეფონი: (+995 32) 14 40 15; 14 40 16; 14 40 17

ელ. ფოსტა: jrcr@iom.ge

ქალთა საინფორმაციო ცენტრი

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0102, გ. წინამძღვრიშვილის ქ. №40.

ტელ: (995 32) 95 29 34; 94 26 99

ფაქსი: (995 32) 94 26 99

ელ. ფოსტა: office@ginsc.net

ვებგვერდი: www.wicge.org

ფონდი „ტასო“

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0108, რ. თაბუკაშვილის ქ. №15.

ტელ/ფაქსი: (995 32) 92 05 95

ელ. ფოსტა: marina@taso.org.ge;

tsisana@taso.org.ge

ვებგვერდი: www.taso.org.ge

საქართველოს ქალთა დასაქმების ხელშემწყობი ასოციაცია „ამაგდარი“

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0112, გ. ჩუბინაშვილის ქ. №77.

ტელეფონი: (995 32) 92 17 73; 99 00 08

ფაქსი: (995 32) 92 17 73

ელ. ფოსტა: nshio7777@yahoo.com

„ქალი და ბიზნესი“

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0162, ყიფშიძის №7.

ტელეფონი: (995 32) 91 34 66; 22 13 56
ელ. ფოსტა: wdus@caucasus.net

საქართველოს პროფესიული კავშირების გაერთიანება

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0177, ვაჟა-ფშაველას გამზ. №43.

ტელეფონი: (995 32) 38 29 95

ელ. ფოსტა: gtuc@geo.net.ge

ვებგვერდი: www.gtuc.ge

დანართი 3. დევნილებისათვის იურიდიული დახმარება და კონსულტაცია

საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროსა და გაეროს ქალთა ორგანიზაციის (UN Women) ერთობლივი იურიდიული საკონსულტაციო ცენტრები უფასო იურიდიულ დახმარებასა და კონსულტაციას სთავაზობენ დევნილებს. ცენტრები შექმნილია პროექტის „ქალები თანასწორობის, მშვიდობისა და განვითარებისათვის“ ფარგლებში, ნორვეგიის მთავრობის მხარდაჭერით.

თბილისის იურიდიული საკონსულტაციო ცენტრი

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0177, მ. თამარაშვილის ქ. 15ა.

ტელეფონი: 8 (22) 31 15 78

რუსთავის იურიდიული საკონსულტაციო ცენტრი

ქვემო ქართლის, მცხეთა-თიანეთის და კახეთის სამმართველო

მისამართი: საქართველო, რუსთავი, 3700, ვახუშტის ქ. 8.

ტელეფონი: 8 (24) 12-04-44

გორის იურიდიული საკონსულტაციო ცენტრი

შიდა ქართლისა და სამცხე-ჯავახეთის სამმართველო

მისამართი: საქართველო, ქ. გორი, 1400, შმაგის ქ. 1.

ტელეფონი: 8 (270) 7-84-91

ქუთაისის იურიდიული საკონსულტაციო ცენტრი

იმერეთის, გურიის, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის სამმართველო

მისამართი: საქართველო, ქ. ქუთაისი, 4600, ირაკლი აბაშიძის გამზ. 27.

ტელეფონი: 8 (231) 7-18-25

ზუგდიდის იურიდიული საკონსულტაციო ცენტრი

აჭარისა და სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონალური სამმართველო
მისამართი: საქართველო, ქ. ზუგდიდი, 2100, რუსთაველის ქ. 87.
ტელეფონი: 8 (215) 5-14-86

გორის გენდერული თანასწორობის რესურს-ცენტრის ცხელი ხაზი

გენდერული თანასწორობის რესურს-ცენტრი
მისამართი: საქართველო, ქ. გორი, 1400, სტალინის ქ. 16, ადმინისტრაციული შენობა
ცხელი ხაზი: **827026645**

დანართი 4. იურიდიული დახმარება და კონსულტაცია ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთათვის

საქართველოს სახალხო დამცველის ოფისი, ქ. თბილისი

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0179, რამიშვილის ქ. 6.
ტელეფონი: 8 (22) 91 38 14/15(147)
ფაქსი: 8 (22) 91 38 41

ადამიანთ ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დაცვისა და დახმარების სახელმწიფო ფონდი
ოჯახში ძალადობის ცხელი ხაზი: 309 903

დანართი 5. პროფესიული სასწავლებლები და უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების სახელობო-საგანმანათლებლო პროგრამები

ინფორმაციული ტექნოლოგიების პროფესიული სწავლების ცენტრი

საგანმანათლებლო პროგრამები

- პერსონალური კომპიუტერებისა და კომპიუტერული ქსელების ტექნიკოსი
- ვიზუალური გამოსახულების ოპერატორი
- კომპიუტერული საგამომცემლო სისტემების სპეციალისტი
- აუდიო-ვიდეო გამოსახულების ოპერატორი
- ვებტექნოლოგიების ოპერატორი
- კომპიუტერული სისტემებისა და ქსელების სპეციალისტი

მისამართი: საქართველო, თბილისი, 0160, ფანჯიკიძის #1ა (ყოფილი ბუდაპეშტი).

ტელეფონი: (995 32) 37 12 33; 37 72 40

ელ. ფოსტა: info@itvet.ge

ვებგვერდი: www.itvet.ge

თბილისის პროფესიული სწავლების ცენტრი „იკარუსი“

სახელობო საგანმანათლებლო პროგრამები:

- კულინარიული ხელოვნება
- კვებისა და სასმელების სერვისი, კვალიფიკაცია
- სასტუმროს საქმის სპეციალისტი
- საკონდიტრო ხელოვნება
- კვებისა და სასმელების სერვისი

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0159, მარშალ გელოვანის გამზ. №4.

ტელეფონი: (995 32) 37 39 81; 37 39 96

ფაქსი: (995 32) 38 17 80

ელ. ფოსტა: tourcollege@gol.ge
info@icarus.ge

ვებგვერდი: www.icarus.ge

თბილისის პროფესიული სწავლების ცენტრი „სპექტრი“

საერთაშორისო პროექტები:

ნორვეგიის ლტოლვილთა საბჭოს მიერ მხარდაჭერილი პროექტი³¹ „ახალგაზრდული განათლების პროგრამა“ მიზნად ისახავს 17 წლიდან 23 წლამდე ასაკის დევნილთა და სოციალურად დაუცველ პირთა პროფესიულ მომზადებას, რომელთაც არ აქვთ პროფესია, არ მუშაობენ და არ სწავლობენ.

ეს პროგრამებია:

- ავტომემკეთებელი ზეინკალი
- კომპიუტერული გრაფიკა
- კერამიკული ნაწარმის დამზადებელი
- ელექტრომემონტაჟი
- მომპირკეთებელი-ფილების დამგები

აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) პროფესიული განათლების პროექტი³² მიზნად ისახავს პროფესიული განათლების და სწავლების განვითარებას ტურიზმისა და მშენებლობის სფეროში.

ტრენინგები სამშენებლო სპეციალობებში:

- მძიმე ტექნიკის ოპერატორი
- ბეტონის ჩასხმის სპეციალისტი
- გზის დაგების სპეციალისტი
- ელექტრიკოსი
- ქვაფენილის დაგების სპეციალისტი
- სანტექნიკოსი

³¹ <http://spectri.ge/projgdn.html>

³² <http://spectri.ge/projusaid.html>

- კალატოზი
- ფილების დამგები-მომპირკეთებელი
- Knauf-ის თაბაშირ-მუყაოს კონსტრუქციების სპეციალისტი
- მღებავი (Caparol, Eko)
- შემდუღებელი

კურსები მიმდინარეობს პროფესიული განათლების ცენტრ „სპექტრში“, „შემდუღებელთა ინსტიტუტში“ (თბილისი), ხიდისთავის პროფესიული სწავლების ცენტრში (გორის რაიონი) და ქუთაისის №1 პროფესიული სწავლების ცენტრში.

საგანმანათლებლო პროგრამები:

- ფართო პროფილის მშენებელი
- ფართო პროფილის გზის მშენებელი
- დურგალი
- კალატოზი
- მებათქაშე
- სანიტარიულ-ტექნიკური მომსახურება
- ამზომ-გეოდეზისტი
- მხაზველ-ამზომი
- განათებისა და ძალური ქსელების ელექტრომემონტაჟე
- ელექტროსამონტაჟო სამუშაოების ოსტატი
- მაცივრებისა და კონდიციონერების ოსტატი
- ავტომექანიკოსი
- ავტომექანიკოსი-ზეინკალი
- მუშა ლაბორანტი
- ინფორმაციული ტექნოლოგიების ტექნიკოს-ოპერატორი
- ბულალტერ-მოანგარიშე
- მდივან-რეფერენტი
- მობილური ტელეფონების შემკეთებელი
- პერსონალური კომპიუტერის მომსახურე და შემკეთებელი მექანიკოსი
- პერსონალური კომპიუტერის მომხმარებელ-ოპერატორი

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0168, ჭიჭინაძის ქუჩა №10.

ტელეფონი: (995 32) 40 16 87; 45 87 22; 40 15 83

ელ. ფოსტა: contact@spectri.ge

ვებგვერდი: www.spectri.ge

თბილისის მრავალდარგოვანი პროფესიული სწავლების ცენტრი

სახელობო საგანმანათლებლო პროგრამები

- ხის მხატვრული დამუშავება
- ბულალტერ-მოანგარიშე
- მდივან-რეფერენტი
- თექის სპეციალისტი

- ფეხსაცმლის ინდ. კერვა
- ინფორმაციული ტექნოლოგიები
- ჭრა-კერვა

მოკლევადიანი გადამზადების პროგრამები

კომპიუტერული სისტემების ოპერატორი

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0145, ი. ბაბუციძის №12 (ყოფილი მარელისის ქ.)

ტელეფონი: (995 32) 70 00 80; 70 68 07; 70 18 20; 70 55 19

ელ. ფოსტა: centri@inbox.ru

ვებგვერდი: www.multibranch.vet.ge

პროფესიული სწავლების ცენტრი “მარგი”

სახელობო საგანმანათლებლო პროგრამები

- ბულალტერ-მოანგარიშე
- ჭრა-კერვა
- გიდი
- მულტიმედია-ტექნოლოგიები, ფოტოგრაფია
- საქმის წარმოება
- ფართო პროფილის რადიო-მემონტაჟე
- პერსონალური კომპიუტერის მომხმარებელ-ოპერატორი

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0103, ავლაბრის ქ. №34.

ტელეფონი: 77 25 01 / 74 71 64

მობილური: 899 14 50 67

ვებგვერდი: www.margi.edu.ge

თბილისის მრავალპროფილიანი პროფესიული სწავლების ცენტრი

სახელობო საგანმანათლებლო პროგრამები

- საქმის მწარმოებელი
- პერსონალური კომპიუტერისა და კომპიუტერული ქსელების ტექნიკოსი
- კომპიუტერული საგამომცემლო სისტემების სპეციალისტი
- ელ. მემონტაჟე
- ფართო პროფილის სამშენებლო საქმის ოსტატი
- ავტომობილის სავალი ნაწილის შემკეთებელი ზეინკალი
- ჭრა-კერვის სპეციალისტი
- ხის დამუშავების ხელოსანი (დურგალი, ხარატი, ხეზე კვეთა, ინკრუსტაციის ხელოსანი)
- გათბობა-კონდიციონერებისა და სამაცივრე ტექნიკის ოსტატი

- ფართო პროფილის დალაქი
- ლითონის დამუშავების ხელოსანი/საიუველირო ლითონის დამუშავების ხელოსანი
- კვების პროდუქტების ლაბორანტი

მისამართი: საქართველო, ქ. თბილისი, 0167, ქერჩის ქ. №6.

ტელეფონი.: (995 32) 57 14 96;

მობილური: (995 77) 57 29 47

ელ. ფოსტა: prof_centre@yahoo.com

ვებგვერდი: www.mravalprofiliani.vet.ge

ჯვარის პროფესიული სწავლების ცენტრი

სახელობო-საგანმანათლებლო პროგრამები

- ფართო პროფილის მშენებელი
- მკერავ-მოდელიორი
- ხეზე ჭრა
- კომპიუტერული სწავლება
- „BC “ კატეგორიის მძღოლი
- პერსონალური კომპიუტერის მომხმარებელ-ოპერატორი

მისამართი: საქართველო, ნალენჯიხა, ქ. ჯვარი, ყაზბეგის ქ. № 12.

საკონტაქტო პირის ტელეფონი: (995 95) 730 325

ფოთის პროფესიული სწავლების ცენტრი

სახელობო პროგრამები

- ავტომობილის შემკეთებელი ზეინკალი
- გემის ენერგეტიკული დანადგარების ექსპლუატაცია
- გემის ლითონის კორპუსის ამწყობი; ელექტროშემდუღებელი
- ბულალტერ-მოანგარიშე
- მდივან-რეფერენტი
- ფერმერი

მოკლევადიანი გადამზადების პროგრამები

- პერსონალური კომპიუტერის მომხმარებელ-ოპერატორი
- ინფორმაციული ტექნოლოგიები
- ქალისა და მამაკაცის სტილისტი
- გამყიდველ-კონსულტანტი
- კალატოზი

მისამართი: საქართველო, ქ. ფოთი, 4400, კონსტიტუციის ქ. №54
ტელეფონი: (995 293) 7 87 03; 7 53 06
ფაქსი: (995 293) 7 87 03
ელ. ფოსტა: potivetc@yahoo.com
ვებგვერდი: www.poti.vet.ge

მესტიის პროფესიული სწავლების ცენტრი

სახელობო პროგრამები

- პერსონალური კომპიუტერის მომხმარებელ-ოპერატორი
- გიდი
- ხალხური რენვა: გობელინი, ხეზე მხატვრული ქრა
- ფართო პროფილის მშენებელი
- ელექტრიკოსი

მისამართი: საქართველო, მესტია, თამარ მეფის ქ. №4.
ტელეფონი: (995 236) 2 22 29
(995 99) 25 68 65
ელ. ფოსტა: svaneti-tsc@rambler.ru

ამბროლაურის პროფესიული სწავლების ცენტრი

სახელობო პროგრამები

- პერსონალური კომპიუტერის მომხმარებელ-ოპერატორი
- ბულალტერ-მოანგარიშე
- მინანქრის სპეციალისტი
- იუველირი
- „D“ კატეგორიის მძღოლი
- „C“ კატეგორიის მძღოლი
- „G“ კატეგორიის მძღოლი
- მძღოლი „BC“ კატეგორია

მისამართი: საქართველო, ამბროლაური, გურგენიძის №60.
ტელეფონი: (995 239) 2 11 09
(995 93) 23 95 37
ელ. ფოსტა: fridon_@mail.ru

ოზურგეთის პროფესიული სწავლების ცენტრი

სახელობო პროგრამები

- სასურსათო საქონლის გამყიდველ-კონსულტანტი
- ბულალტერ-მოანგარიშე
- პერსონალური კომპიუტერის მომხმარებელ-ოპერატორი
- მდივან-რეფერენტი
- მზარეული
- ფერმერი
- გიდი, ექსკურსიამძღოლი
- ჭრა-კერვა

მისამართი: საქართველო, ოზურგეთი, რუსთაველის ქ. №8.

ტელეფონი: (995 98) 51 25 20

ელ. ფოსტა: nanajulia@mail.ru

ახალციხის პროფესიული სწავლების ცენტრი

სახელობო პროგრამები

- ავტომემკეთებელი ზეინკალი
- მეხალიჩე
- სამკურნალო მცენარეების მოყვანა და დამუშავება
- დურგალი
- ელექტროაირშედულება
- ჭრა-კერვა
- მომპირკეთებელი და სანიტარიულ-ტექნიკური სამუშაოების ოსტატი
- ცხოველთა ვეტერინარული დამუშავების ოსტატი
- ფართო პროფილის მშენებელი
- ტრაქტორების, ავტომობილებისა და სასოფლო-სამეურნეო მანქანების შემკეთებელ-ზეინკალი
- მეფუტკრე
- ფერმერი

მოკლევადიანი გადამზადების პროგრამები

- შენობა-ნაგებობების ელექტრომემონტაჟე
- მზარეული
- ქალისა და მამაკაცის სტილისტი
- ტრაქტორისტი-მემანქანე
- პერსონალური კომპიუტერის მომხმარებელ-ოპერატორი
- „C“ კატეგორიის მძღოლი

მისამართი: საქართველო, ქ. ახალციხე, რუსთაველის ქ. №106.

ტელეფონი: (995 265) 2 11 03
მობილური: (995 899) 17 20 05
ვებგვერდი: www.akhalcikhe.vet.ge

რუსთავის პროფესიული სწავლების ცენტრი „მოდუსი“

სახელობო პროგრამები

- ავტომობილების ტექნიკური მომსახურება და რემონტი
- განათების ქსელებისა და სამრეწველო ელ. მოწყობილობების მემონტაჟე
- საყოფაცხოვრებო ელ. ტექნიკის შეკეთება
- კომპიუტერული ტექნიკის შემკეთებელი
- ელექტროაირმედულელებელი
- სანტექნიკური სამუშაოების ოსტატი
- მდივანი-რეფერენტი
- მოსაპირკეთებელი სამუშაოების ოსტატი (მღებავი)
- გათბობა-კონდიციონერების და სამაცივრო სისტემების სპეციალისტი
- შემომყვანი ტუროპერატორი
- ბულალტერ-მოანგარიშე

მოკლევადიანი გადამზადების პროგრამა

- კომპიუტერული სისტემების მომხმარებელ-ოპერატორი

მისამართი: საქართველო, ქ. რუსთავი, შარტავას გამზ. 4.

ტელეფონი: (995 24) 15 20 41
მობილური: (995 91) 25 96 59
ელ. ფოსტა: modusi@mail.ru
ვებგვერდი: www.modusi.ge

სიღისთავის პროფესიული სწავლების ცენტრი

სახელობო საგანმანათლებლო პროგრამები:

- ჭრა-კერვა
- ქალისა და მამაკაცის სტილისტი
- ფერმერი
- ფართო პროფილის ტრაქტორისტი-მემანქანე
- ავტომობილის შემკეთებელი მექანიკოსი
- შენობა-ნაგებობების ელ. მემონტაჟე
- ტელე-რადიო აპარატურის შემკეთებელი მექანიკოსი
- ფილების დამგები-მომპირკეთებელი

გადამზადების მოკლევადიანი პროგრამები:

- კომპიუტერის მომხმარებელ-ოპერატორი
- მძღოლი (BC კატეგორია)

მისამართი: საქართველო, ქ. გორი, სოფ. ხიდისთავი.

ტელეფონი: (995 98) 11 63 37

ელ. ფოსტა: v.sukhitashvili@yahoo.com

ვებგვერდი: www.khidistavi.ge

კაჭრეთის პროფესიული სწავლების ცენტრი

სახელობო პროგრამები

- აგროტურიზმის ოსტატი
- მეღვინე-მევენახე
- ფართე პროფილის მშენებელი
- დურგალი-მეავეჯე
- ინფორმაციული ტექნოლოგიების ტექნიკოს-ოპერატორი
- ავტომობილის ზეინკალ-შემკეთებელი
- სასოფლო-სამეურნეო ცხოველთა ვეტერინალური დამუშავების ოსტატი
- სტილისტი
- dida
- სამკურნალო მცენარეების მოვლა-მოყვანისა და გადამუშავების ოსტატი
- ელექტრომემონტაჟე
- ფერმერი

მოკლევადიანი გადამზადების პროგრამები

- კომპიუტერის მომხმარებელ-ოპერატორი
- მეფუტკრე

მისამართი: საქართველო, გურჯაანის რ-ნი, სოფ. კაჭრეთი.

ტელეფონი: (995 90) 11 01 20

ელ. ფოსტა: kachreti@gmail.com

ვებ-გვერდი: www.kachreti.vet.ge

თელავის პროფესიული სწავლების ცენტრი

სახელობო პროგრამები

- მდივან-რეფერენტი
- მეხალიჩე
- სასტუმროს რეგისტრატორი
- მზარეული

- სანიტარულ-ტექნიკური მომსახურება
- გიდი
- ბულალტერ-მოანგარიშე
- დურგალი
- ინფორმაციული ტექნოლოგიები
- ფართო პროფილის მშენებელი (კალატოზი, მებათქაშე, მეფილე, მღებავი)
- ელექტროსამონტაჟო სამუშაოების ოსტატი

მოკლევადიანი პროგრამები

- BC-კატეგორიის მძლოლი
- B -კატეგორიის სატრანსპორტო საშუალების მძლოლი
- C-კატეგორიის სატრანსპორტო საშუალების მძლოლი
- T-1 კატეგორიის ტრაქტორისტ-მემანქანე
- T-2 კატეგორიის ტრაქტორისტ-მემანქანე
- პერსონალური კომპიუტერის მომხმარებელ-ოპერატორი

მისამართი: საქართველო, ქ. თელავი, 2200, ქართული უნივერსიტეტის ქ. №1.

ტელ/ფაქსი: (995 250) 7 34 40; 7 59 69

ელ. ფოსტა: centerelavi@gmail.com

ვებ-გვერდი: www.telavi.vet.ge

ბათუმის პროფესიული სწავლების ცენტრი

სახელობო-საგანმანათლებლო პროგრამები

- ავტომობილის სავალი ნაწილის შემკეთებელი ზეინკალი
- ჭრა-კერვის სპეციალისტი
- კბილის ტექნიკოსი
- საყოფაცხოვრებო ელექტრონული ტექნიკის შემკეთებელი
- ბულალტერ-მოანგარიშე
- სამთო გიდი
- სასტუმროს საქმის სპეციალისტი
- მზარეული
- ბარმენი
- მიმტანი
- კალატოზი

მოკლევადიანი პროგრამები

- ბულალტერ-მოანგარიშე
- მზარეული
- მიმტანი
- ბარმენი
- სასტუმროს საქმის სპეციალისტი
- კალატოზი

მისამართი: საქართველო, ქ. ბათუმი, ლერმონტოვის ქ. №84.
ტელეფონი: (995 77) 17 79 20
ვებ-გვერდი: www.batumivetc.ge

ქობულეთის პროფესიული სწავლების ცენტრი

სახელობო პროგრამები

- ავტომობილების შეკეთება და კომპიუტერული დიაგნოსტიკა
- სამაცივრო დანადგარებისა და კონდიციონერების მომსახურე-შემკეთებელი მექანიკოსი
- სამთო გიდი
- დასავლეთ საქართველოს რეგიონების გიდი
- საქმის მწარმოებელი
- სასტუმრო საქმის სპეციალისტი
- ბარმენი
- მიმტანი, კულინარული ხელოვნება – მზარეული
- კონდიტერი
- მეფუტკრე

მოკლევადიანი პროგრამები

- სამშენებლო ფაკულტეტი
- ტურიზმი
- მზარეული
- ბარმენი
- საქმის მწარმოებელი

მისამართი: საქართველო, ქ. ქობულეთი, რუსთაველის ქ. 154
ფაქსი: (995 236) 6 68 51
ტელ: (995 236) 6 83 00
ელ. ფოსტა: tourschool@kpc.ge
ვებ-გვერდი: www.kpc.ge

ქუთაისის პროფესიული სწავლების ცენტრი

სახელობო პროგრამები

- ავტომემკეთებელ-ზეინკალი
- სადურგლო საქმე
- ელექტროშემდუღებელი
- სანტექნიკური სამუშაოების ოსტატი
- პერსონალური კომპიუტერის მომხმარებელ-ოპერატორი
- ვებტექნოლოგიების-ოპერატორი

- კომპიუტერული სისტემების ტექნიკოს-ოპერატორი
- ჭრა-კერვა
- ინდივიდუალური მკერავი
- მზარეული
- მეშაქარლამე (მეკონდიტრე)
- მოლარე-კონტროლიორი
- გამყიდველ-კონსულტანტი
- გათბობა-კონდიციონერებისა და სამაცივრე ტექნიკის სპეციალისტი
- სასტუმრო საქმის სპეციალისტი
- მიმტანი
- მეფუტკრე
- მემცენარე
- კომპიუტერული ქსელების ადმინისტრატორი

მისამართი: საქართველო, ქ. ქუთაისი, ანჯაფარიძის №65.

ტელეფონი: (995 98) 57 40 32

ელ. ფოსტა: cisco-info@mail.ru

ვებ-გვერდი: www.qutprofcentri.ge

უმაღლესი საგანმანათლებლო დანესახულებები, სადაც სორცხიელდება პროფესიული პროგრამები

გორის სასწავლო უნივერსიტატი

სახელობო საგანმანათლებლო პროგრამები:

- ელექტრომემონტაჟე
- კალატოზი
- მებალე-მევენახე
- ელექტროშემდულებელი
- ხილისა და ბოსტნეულის გადამამუშავებელი
- მემცენარე
- რკინაბეტონის სამუშაოთა მწარმოებელი
- ზეინკალ-სანტექნიკოსი
- მებათქაშე

პროფესიული გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების პროგრამები

- ფილების დამგები-მომპირკეთებელი
- სანტექნიკოსი, წყალმომარაგებისა და წყალარინების ტექნიკოსი
- მეცხოველე
- რძის გადამამუშავების სპეციალისტი
- ფერშალ-ვეტერინარი
- დურგალი-ხურო

პროფესიული განათლების პილოტური პროგრამა ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში

სამეწარმეო უნარების განვითარების პროგრამა

მისამართი: საქართველო, ქ. გორი, ბესიკის ქ. №2

ტელეფონი: (995 270) 297 09

მობილური: (995 32) 890 15 12 01

ფაქსი: (995 270) 721 53

ვებგვერდი: www.gu.edu.ge/news.php

ბათუმის საზღვაო აკადემია

პროფესიული პროგრამები

- მეზღვაურთა გადამზადების პროგრამა
- მატროსის და მოტორისტის მოსამზადებელი პროგრამა

მისამართი: საქართველო, ქ. ბათუმი, რუსთაველის 53;

ტელეფონი: (888222)74850, (888222)75388;

ფაქსი: (888222)74850.

ელ. ფოსტა: info@bsma.edu.ge;

ვებგვერდი: www.bsma.ge

შოთა მესხიას სახელობის ზუგდიდის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი

სახელობო პროგრამები

- ვებ-მედია ტექნოლოგიები
- ფართო პროფილის ელ. გაყვანილობის მონტიორი
- ტრაქტორების, ავტომობილების, სასოფლო-სამეურნეო მანქანების შემკეთებელი ზეინკალი
- ფერმერი-მეცხოველე
- დურგალი
- ფერმერი-მემცენარე
- კალატოზი
- ელექტროშემდუღებელი
- მიმტანი
- მედდა
- ვეტერინარის თანამშენე

მისამართი: საქართველო, ქ. ზუგდიდი, ბესარიონ ჯანაშიას ქ. №14;

სენაკი, მშვიდობის ქ. №194

ტელეფონი: (995 215) 2 61 26
(995 77) 419 041
(995 77) 723 569
ელ. ფოსტა: zssuedu@gmail.com
ვებგვერდი: www.zssu.ge

ახალქალაქის უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება-კოლეჯი

სახელობო პროგრამები

- ცხოველთა ვეტერინარული დამუშავების ოპერატორი
- მეცხოველეობის ფერმების ფართო პროფილის მექანიზატორი-ელექტრომონტიორი

მისამართი: საქართველო, ახალქალაქი, დ. აღმაშენებლის ქ. № 119.

ტელეფონი: (995 99) 588 461

ვებგვერდი: www.webcache.googleusercontent.com

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

პროფესიული უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამები

- სამოქალაქო მშენებლობა
- ენერგეტიკა
- სამთო გეოლოგია
- ქიმიური და მეტალურგიული ტექნოლოგია
- ტრანსპორტისა და მექანიკის ინჟინერია
- არქიტექტურა
- ინფორმაციული ტექნიკა და ტექნოლოგიები

მისამართი: საქართველო, თბილისი, კოსტავას ქ. № 77.

ტელეფონი: (995 32) 36 54 29

ელ. ფოსტა: kanc@gtu.ge

ვებგვერდი: www.gtu.edu.ge

სახელობო სწავლების პროგრამები დევნილი და საციალურად დაუცველი ახალგაზრდებისათვის შემდგომი დასაქმების ხელშეწყობით.

საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში ხორციელდება ნორვეგიის ლტოლვილთა საბჭოს პროექტი „ახალგაზრდული განათლების პროგრამა“. პროგრამას ახორციელებს ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაცია „განათლება დემოკრატიისათვის“. აღნიშნული პროექტი ხორციელდება შემდეგი პროფესიული კოლეჯების ბაზაზე: თბილისის ინ-

ფორმაციული ტექნოლოგიების პროფესიულ კოლეჯში, თბილისის პროფესიულ კოლეჯ „სპექტრში“, მრავალდარგოვან პროფესიულ კოლეჯში, მრავალპროფილიან პროფესიულ კოლეჯში, ფოთის პროფესიულ კოლეჯში, ახალციხის პროფესიულ კოლეჯში, ხიდისთავის პროფესიულ კოლეჯში, ბათუმის პროფესიულ კოლეჯში, ქობულეთის პროფესიულ კოლეჯში, ქუთაისის პროფესიულ კოლეჯში.

ორგანიზაცია „განათლება დემოკრატიისათვის“
მისამართი: წერეთლის ქ.134, თბილისი.
ტელეფონი: 8 (22) 729996; 899103497
ელ. ფოსტა: kvachakhia@rambler.ru
ვებგვერდი: www.eddem.ge

დანართი ნ. ინკლუზიური განათლების პროგრამაში მონაწილე საჯარო სკოლები თბილისსა და რეგიონებში

თბილისის №21 საჯარო სკოლა
მისამართი: თბილისი, პეტრიაშვილის ქ. №7.
ტელეფონი: (995 32) 20 07 73; 23 40 67
(995 99) 53 16 46

თბილისის №67 საჯარო სკოლა
მისამართი: თბილისი, ლესელიძის ქ. №25.
ტელეფონი: (995 32) 98 59 94; 98 60 11

თბილისის №130 საჯარო სკოლა
მისამართი: თბილისი, დიდმის მასივი, IV კვარტალი.
ტელეფონი: 52 88 77; 52 47 36
(995 55) 29 95 55

თბილისის №24 საჯარო სკოლა
მისამართი: თბილისი, ბაქოს ქ. №1.
ტელეფონი: (995 32) 95 59 82; 95 13 46

თბილისის №10 საჯარო სკოლა
მისამართი: თბილისი, ცოტნე დადიანის ქ. №186.
ტელეფონი: (995 32) 69 00 80
(995 89) 29 84 00

თბილისის №180 საჯარო სკოლა
მისამართი: თბილისი, ვარკეთილი-3, III-ა მკრ-ნი.
ტელეფონი: (995 32) 79 61 33; 79 54 39
(995 99) 98 82 49

თბილისის №87 საჯარო სკოლა

მისამართი: თბილისი, ქეთევან წამებულის გამზირი №90

ტელეფონი: (995 32) 77 51 33

(995 99) 53 16 50

თბილისის №60 საჯარო სკოლა

მისამართი: თბილისი, ყაზბეგის პრ. №39

ტელეფონი: (995 32) 39 21 78

(995 87) 74 36 01

თბილისის №181 საჯარო სკოლა

მისამართი: თბილისი, მუხიანის IVბ მ/რ.

ტელეფონი: (995 32) 63 32 48

(995 99) 55 38 18

თბილისის №160 საჯარო სკოლა

მისამართი: თბილისი, ფ. მოსულიშვილის ქ.№1.

ტელეფონი: (995 32) 37 62 37; 58 56 34

(995 99) 94 01 06

ხაშურის № 2 საჯარო სკოლა

მისამართი: რუსთაველის ქ. №95.

ტელეფონი: (995 268) 4 2167

(995 95) 94 01 15

მცხეთის №1 საჯარო სკოლა

მისამართი: აღმაშენებლის ქ. №71.

ტელეფონი: 51 21 73

ტელეფონი: 899 77 50 11

ელ. ფოსტა: maka_bibichadze@yahoo.com

თელავის №7 საჯარო სკოლა

მისამართი: ალაზნის ქ. № 22.

ტელეფონი: (995 250) 746 86; 746 90

(995 99) 43 27 20

ონის საჯარო სკოლა

მისამართი: მინდელის ქ. №1.

ტელეფონი: (995 93) 64 36 88

(995 90) 55 44 25

ზესტაფონის №4 საჯარო სკოლა

მისამართი: მელქაძის ქ. №2

ტელეფონი: (995 93) 16 16 14

ელ. ფოსტა: lelakirkita@posta.ge

ზუგდიდის №5 საჯარო სკოლა
მისამართი: გორგასლის ქ. №2.
ტელეფონი: (995 93) 32 51 35

რუსთავის №28 საჯარო სკოლა
მისამართი: მე-19 მკ/რაიონი
ტელეფონი: (995 93) 10 51 59

ახალციხის №5 საჯარო სკოლა
მისამართი: დავით აღმაშენებლის ქ. №71.
ტელეფონი : (995 93) 75 96 48
(995 265) 218 90

ქობულეთის №3 საჯარო სკოლა
მისამართი: რუსთაველის 168
ტელეფონი: (995 58) 41 32 95

ჩოხატაურის №1 საჯარო სკოლა
მისამართი: ნ. მარის ქ. №1.
ტელეფონი: (995 99) 25 67 12
(995 90) 25 67 12

